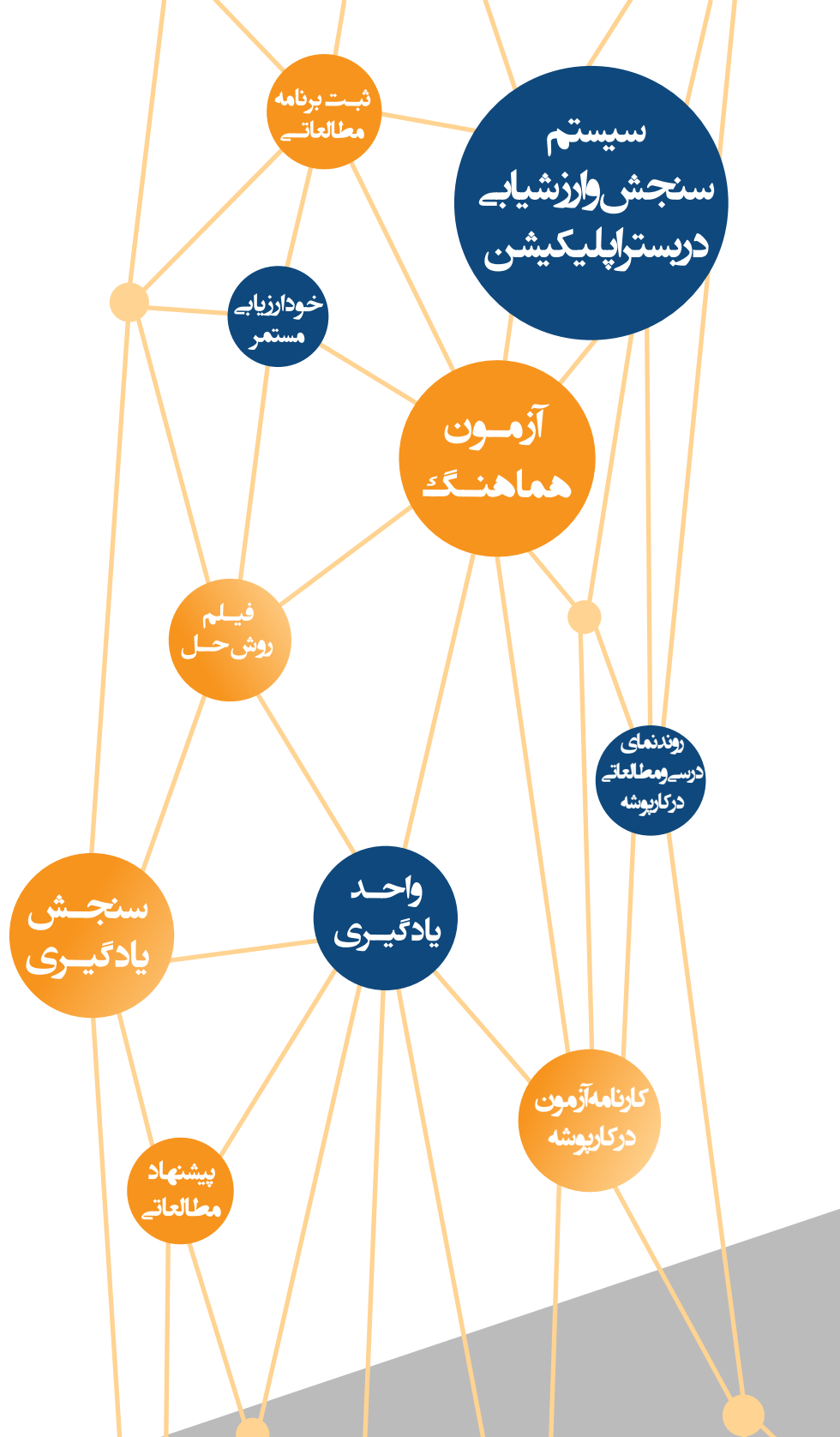

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

آزمون

هماهنگ

شماره
۱دفترچه سوال و پاسخ
یازدهم انسانی

ردیف	مواد آزمون	تعداد سوال	محتوای آزمون
۱	ریاضی و آمار	۱۵	فصل ۱ (درس ۱)
۲	علوم و فنون ادبی	۲۰	درس های ۱ و ۲
۳	عربی	۱۵	درس ۱
۴	تاریخ	۱۰	درس های ۱ و ۲
۵	جغرافیا	۱۰	درس های ۱ و ۲
۶	جامعه شناسی	۱۰	درس های ۱ و ۲
۷	فلسفه	۱۵	درس های ۱ و ۲
۸	روان شناسی	۱۵	درس ۱

۱. کدام گزینه، یک گزاره می‌باشد؟

- ۱) ساعت چند است؟
- ۲) لطفاً غیبت نکنید.
- ۳) به امید موفقیت بیشتر
- ۴) $۱ < ۰$

پاسخ

۴

میدانید

به هر جمله خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا در آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست را به آن نسبت دهیم، یک گزاره گفته می‌شود.

گزینه «۱»: جمله پرسشی، گزینه «۲»: جمله امری و گزینه «۳»: شبه‌جمله است. تنها گزینه «۴» جمله خبری است که ارزش آن درست است.

فیلم پاسخ

۲. در جدول ارزش‌گذاری با ۴ گزاره، چند ردیف خواهیم داشت؟

۴ ①

۱۶ ②

۸ ③

۶ ④

پاسخ

② تعداد ردیف‌های جدول، برای n گزاره، 2^n است. بنابراین $2^4 = 16$ ردیف خواهیم داشت.

فیلم پاسخ

۳ اگر p گزاره‌ای درست و q گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزاره‌های $(p \vee \sim q)$ و $p \wedge q \sim$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- ① درست - درست
- ② درست - نادرست
- ③ نادرست - درست
- ④ نادرست - نادرست

۴

$$\sim(p \vee \sim q) \equiv \sim(d \vee d) \equiv \sim(d) \equiv n$$

$$\sim p \wedge q \equiv n \wedge n \equiv n$$

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

تعریف گزاره و نقیض آن

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فیلم پاسخ

۴. عکس نقیض عبارت: «اگر x^2 زوج باشد، آنگاه x هم زوج است.»

کدام گزینه است؟

- ① اگر x^2 زوج نباشد، آنگاه x هم زوج است.
- ② اگر x زوج نباشد، آنگاه x^2 هم زوج است.
- ③ اگر x^2 زوج نباشد، آنگاه x هم زوج نیست.
- ④ اگر x فرد باشد، آنگاه x^2 هم فرد است.

۴. عکس نقیض $p \Rightarrow q$ عبارت $p \Rightarrow \sim q$ است.

x^2 فرد باشد: $\sim p \Rightarrow x^2$ زوج باشد: p

x فرد است: $\sim q \Rightarrow x$ زوج است: q

بنابراین گزینه «۴» صحیح است.

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

تعریف گزاره و نقیض آن

پیشرفته

۵ نقیض گزاره « $۱ < ۳ + ۵$ و $(-\sqrt{2})^2$ عددی مثبت است.» در

کدام گزینه درست نوشته شده است؟

- ① $۱ < ۳ + ۵$ و $(-\sqrt{2})^2$ عددی منفی است.
- ② $۱ > ۳ + ۵$ یا $(-\sqrt{2})^2$ عددی منفی است.
- ③ $۱ \geq ۳ + ۵$ یا $(-\sqrt{2})^2$ عددی مثبت نیست.
- ④ $۱ \geq ۳ + ۵$ و $(-\sqrt{2})^2$ عددی مثبت نیست.

پاسخ

۳

میدانید

نقیض $p \wedge q$ عبارتست از $\sim p \vee \sim q$

بنابراین داریم:

$$\sim (۳ + ۵ < ۱) \equiv ۳ + ۵ \not< ۱ \equiv ۳ + ۵ \geq ۱$$

$$\sim ((-\sqrt{2})^2 \text{ عددی مثبت است}) \equiv \sim ((-\sqrt{2})^2 > ۰) \equiv (-\sqrt{2})^2 \leq ۰$$

یا $(-\sqrt{2})^2$ عددی مثبت نیست.

فیلم پاسخ

۶ نقیض جمله « $\sqrt{2} + 1$ عددی گنگ است، آن گاه ۳ عددی زوج است» کدام گزینه است؟

- ① $\sqrt{2} + 1$ گنگ نیست آن گاه ۳ هم عددی زوج نیست.
- ② $\sqrt{2} + 1$ گنگ نیست یا ۳ هم عددی زوج است.
- ③ $\sqrt{2} + 1$ گنگ است و ۳ عددی فرد است.
- ④ $\sqrt{2} + 1$ گنگ است یا ۳ عددی زوج است.

پاسخ

۳ می‌دانیم که صورت سؤال، یک ترکیب شرطی معادل $p \Rightarrow q$ است.

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

$$\sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q \quad (\text{طبق قانون دمورگان})$$

بنابراین گزینه «۳» پاسخ صحیح است.

نکته

$$\sim(p \Rightarrow q) \equiv p \wedge \sim q$$

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

تعریف گزاره و نقیض آن

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۷. اگر p درست، q نادرست و r درست باشد، کدام یک از گزاره‌های زیر ارزش درست دارد؟

① $(p \Rightarrow q) \vee q$

② $(q \Rightarrow p) \wedge r$

③ $(q \Rightarrow p) \wedge q$

④ $(p \Rightarrow q) \wedge r$

پاسخ

۲ بررسی گزینه «۱»:

$$\begin{array}{c} \text{ن} \quad \text{ن} \\ \overbrace{(p \Rightarrow q)}^{\text{د}} \vee q \equiv F \\ \text{د} \quad \text{ن} \end{array}$$

بررسی گزینه «۲»:

$$\begin{array}{c} \text{د} \quad \text{د} \\ \overbrace{(q \Rightarrow p)}^{\text{ن}} \wedge r \equiv T \\ \text{ن} \quad \text{د} \end{array}$$

بررسی گزینه «۳»:

$$\begin{array}{c} \text{ن} \quad \text{د} \\ \overbrace{(q \Rightarrow p)}^{\text{د}} \wedge q \equiv F \\ \text{د} \quad \text{ن} \end{array}$$

بررسی گزینه «۴»:

$$\begin{array}{c} \text{د} \quad \text{ن} \\ \overbrace{(p \Rightarrow q)}^{\text{ن}} \wedge r \equiv F \\ \text{ن} \quad \text{د} \end{array}$$

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

ترکیب شرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۸ عبارت $(p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow \sim q) \vee p$ هم‌ارز با کدام گزینه

است؟

T ①

F ②

p ③

q ④

۱

$$\begin{aligned}
 & (p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow \sim q) \\
 & \equiv (\sim p \vee q) \wedge (\sim p \vee \sim q) \\
 & \equiv \sim p \vee (q \wedge \sim q) \\
 & \equiv \sim p \vee F \equiv \sim p \\
 & \Rightarrow \text{عبارت} \equiv \sim p \vee p \equiv T
 \end{aligned}$$

پاسخ

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیر واحد یادگیری

ترکیب شرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۹. اگر p گزاره‌ای درست باشد، کدام گزینه همواره درست

نیست؟

۱ $p \Leftrightarrow (p \vee q)$

۲ $\sim p \Leftrightarrow (p \wedge q)$

۳ $q \Rightarrow (p \wedge q)$

۴ $q \Rightarrow (p \vee q)$

پاسخ

۲

$$p \equiv T$$

بررسی گزینه‌ها:

$$\text{گزینه «۱» : } p \Leftrightarrow (p \vee q) \equiv T$$

$$\text{گزینه «۲» : } \sim p \Leftrightarrow (p \wedge q) \text{ نامشخص}$$

$$\text{گزینه «۳» : } q \Rightarrow (p \wedge q) \equiv T$$

$$\text{گزینه «۴» : } q \Rightarrow (p \vee q) \equiv T$$

فیلم پاسخ

۱۰. اگر $p \vee q$ دارای ارزش نادرست باشد، در این صورت ارزش

گزاره $\sim (p \Rightarrow q) \wedge T$ چیست؟

۱ $\sim p$

۲ $\sim q$

۳ T

۴ F

۴

$$p \vee q \equiv \text{ن} \Rightarrow \begin{cases} p \equiv \text{ن} \\ q \equiv \text{ن} \end{cases}$$

$$\sim \underbrace{(p \Rightarrow q)}_D \equiv F$$

$$F \wedge T \equiv F$$

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

ترکیب شرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۱. به جای $\square$ کدام گزینه را نمی‌توانیم بنویسیم؟

p	q	r	$r \Rightarrow q$	$(* \wedge r) \Leftrightarrow (\sim p \vee q)$
ن	ن	د	*	$\square$

۱) p

۲) r

۳) $p \wedge q$

۴) q

۲

$$\underbrace{(r \Rightarrow q)}_{\text{ن}} \equiv *$$

$$\begin{cases} * \wedge r \equiv \text{ن} \\ \underbrace{\sim p}_{\text{د}} \vee \underbrace{q}_{\text{ن}} \equiv \text{د} \Rightarrow [\text{ن} \Leftrightarrow \text{د}] \equiv \text{ن} \end{cases}$$

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیر واحد یادگیری

ترکیب دشرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۲. در صورتی که جدول زیر یک جدول ارزش گذاری باشد، $\square$ و

$\triangle$ به ترتیب از راست به چپ چه ارزشی دارند؟

p	q	$\sim r$	$(p \Rightarrow r) \wedge q$	$r \Rightarrow (q \wedge p)$
د	ن	ن	$\square$	$\triangle$

۱) د - د

۲) ن - د

۳) د - ن

۴) ن - ن

۴

پاسخ

$$(p \Rightarrow r) \wedge q \equiv \text{ن} \equiv \square$$

$\underbrace{\quad \quad \quad}_{\text{د}} \quad \text{ن}$

$$r \Rightarrow (q \wedge p) \equiv \text{ن} \equiv \triangle$$

$\text{د} \quad \underbrace{\quad \quad}_{\text{ن}}$

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیر واحد یادگیری

ترکیب شرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۳. اگر $p \Leftrightarrow q$ نادرست باشد در این صورت ارزش
 $r \Rightarrow (p \vee q) \sim$ کدام است؟

T ①

p ②

q ③

F ④

پاسخ

①

اگر $p \Leftrightarrow q$ نادرست باشد، یعنی p و q هم‌ارزش نیستند به عبارت دیگر یکی درست و دیگری نادرست است.
 بنابراین $p \vee q$ درست است و $\sim(p \vee q)$ نادرست است.
 و کل عبارت به انتقای مقدم درست خواهد شد.

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

ترکیب دوشروطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۴. اگر $p \sim q$ و هر دو درست و r یک گزاره دلخواه باشد، ارزش گزاره $[p \Rightarrow (p \vee q)] \Leftrightarrow (q \vee r)$ کدام است؟

T ۱

F ۲

r ۳

 $\sim r$ ۴

پاسخ

درست q و نادرست $p \Rightarrow \sim p$ درست

$$\underbrace{[p \Rightarrow (p \vee q)]}_{\substack{\downarrow \\ \text{نادرست}}} \Leftrightarrow \underbrace{(q \vee r)}_{\text{درست}} \equiv T$$

به انتقای مقدم، درست

۱

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

ترکیب دوشروطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۵. اگر p یک گزاره درست و q و r نادرست باشند، ارزش عبارت

$$(\sim p \vee q) \Leftrightarrow (\sim r \vee q)$$

$$\sim p \Rightarrow q \quad ①$$

$$q \Leftrightarrow p \quad ②$$

$$p \wedge r \quad ③$$

$$\sim(p \vee r) \quad ④$$

پاسخ

۱

$$\begin{cases} p & \text{د} \\ q & \text{ن} \\ r & \text{ن} \end{cases}$$

$$(\underbrace{\sim p \vee q}_{\text{ن}}) \Leftrightarrow (\underbrace{\sim r \vee q}_{\text{د}}) \equiv F$$

بررسی گزینه‌ها:

$$\text{گزینه ۱: } \sim p \Rightarrow q \equiv T$$

$$\text{گزینه ۲: } q \Leftrightarrow p \equiv F$$

$$\text{گزینه ۳: } p \wedge r \equiv F$$

$$\text{گزینه ۴: } \sim(p \vee r) \equiv F$$

ریاضی و آمار (۲)

فصل

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

واحد یادگیری

درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

زیرواحد یادگیری

ترکیب دشرطی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۱۶. کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) دولت‌شاه سمرقندی تذکره دولت‌شاه را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته است.
 - ۲) در غزل حافظ فرهنگ گذشته ایران با همه کمال ایرانی-اسلامی خود رخ می‌نماید.
 - ۳) موضوع کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم، علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.
 - ۴) کتاب طبقات ناصری نمونه‌ای از پیچیده‌نویسی نثر قرن هفتم است.
- ۴ کتاب طبقات ناصری نمونه‌ای از ساده‌نویسی نثر قرن هفتم است.

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۷. ویژگی‌های ذکرشده مربوط به کدام اثر است؟

«دارای نثری عالمانه و پخته است، در قرن هفتم به رشته تحریر

درآمده است و مؤلف آن وزیر غازان خان و اولجایتو بوده است.»

① تاریخ جهانگشا

② عشاق‌نامه

③ المعجم فی معاییر اشعار العجم

④ جامع‌التواریخ

پاسخ

④ «جامع‌التواریخ» از کتب مهم تاریخی قرن هفتم هجری است که

مؤلف آن خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است. نثر این کتاب

عالمانه و پخته است.

فیلم پاسخ

۱۸. کدام اثر در قالب «نظم و نثر» است؟

① جمشید و خورشید

② لمعات

③ بوستان

④ تحفه‌الاحرار

پاسخ

② «لمعات» اثر فخرالدین عراقی است که نویسنده در آن سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

علوم و فنون ادبی (۲)

فصل
فصل ۱

واحد یادگیری

درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های
هفتم، هشتم و نهم

زیرواحد یادگیری

تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

حیطه شناختی
مقدماتی

فیلم پاسخ

meraat.ir

۱۹. از میان عبارات و گزینه‌های زیر، کدام گزینه کاملاً نادرست است؟

- ۱ در یورش ویرانگر مغول بزرگانی چون نجم‌الدین کبری، فریدالدین عطار نیشابوری و کمال‌الدین اسماعیل کشته شدند.
- ۲ علت رواج و رونق زبان فارسی در قرن هفتم حمله مغولان و بیزاری آن‌ها از زبان عربی بود.
- ۳ وضعیت زبان و ادب فارسی در دوره مغول تغییر یافت و شعر و ادب فارسی به سستی و نابسامانی دچار شد.
- ۴ در دوره مغولان اکثر شاعران از حاکمان روی برتافتند، در نتیجه قصیده کمرنگ شد و غزل گسترش یافت.

پاسخ

- ۲ در اواخر دوره مغول، بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی، المستعصم بالله، بر چیده شده و با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان توده مردم بود، رونق بیشتری گرفت.

فیلم پاسخ

۲۰. کدام گزینه از عوامل تغییر سبک خراسانی به سبک عراقی به شمار نمی‌آید؟

- ۱) روی کار آمدن حکومت‌های غزنوی و سلجوقی
- ۲) از بین رفتن نظام اقتصادی، فرهنگی و ... به دلیل حمله مغول‌ها
- ۳) تغییر مرکز ادبی و سیاسی از خراسان به عراق عجم
- ۴) تغییر مرکز ادبی و مرکزیت یافتن عراق عجم از نظر ادبی و سیاسی

پاسخ

۲

میدانید

عوامل شکل‌گیری سبک عراقی:

- روی کار آمدن حکومت‌های غزنوی و سلجوقی
- تغییر مرکز ادبی و سیاسی از خراسان به عراق عجم
- فاصله گرفتن سبک‌های بینابین و آذربایجانی از سبک خراسانی

فصل

فصل ۱

واحد یادگیری

درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

زیرواحد یادگیری

تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۲۱. موضوع آثار کدام گزینه به ترتیب «حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان، سلوک دین و تربیت نفس انسانی، شرح احوال شاعران» است؟

- ۱) بهارستان، تذکره دولتشاه، نفحات الانس
- ۲) نفحات الانس، مرصادالعباد، تذکره دولتشاه
- ۳) مرصادالعباد، عشاق نامه، بهارستان
- ۴) تذکره دولتشاه، مرصادالعباد، تذکره الاولیا

۲. موضوع آثار:

نفحات الانس: حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان
مرصادالعباد: سلوک دین و تربیت نفس انسانی
تذکره دولتشاه: شرح احوال شاعران ایرانی

درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

۲۲. انتساب چند اثر به مؤلف یا سراینده آن درست است؟

«تذکره دولتشاه (حمدالله مستوفی) - اخلاق‌الاشراف (جامی) -
صد پند (عبید زاکانی) - جمشید و خورشید (سلمان ساوجی) -
مرصادالعباد (نجم الدین رازی) - لمعات (خواجه رشید الدین
فضل‌الله) - بهارستان (عبدالرحمن جامی) - بوستان (سعدی)»

۱ دو

۲ سه

۳ چهار

۴ پنج

پاسخ

۴ «تذکره دولتشاه» از دولتشاه سمرقندی، «اخلاق‌الاشراف» از
عبید زاکانی و «لمعات» از فخرالدین عراقی است.

فیلم پاسخ

۳۳. نام سراینده کدام بیت در کمانک مقابل آن نادرست آمده است؟

① خرد را چاشنی بخش از کلامم

زبان را چرب و شیرین کن به کامم

(طالب آملی)

② وان که محتاج خلق شد، خوار است

گرچه در علم، بوعلی‌سیناست

(ابن یمین)

③ عشق چه و مرتبه عشق چیست؟

عاشق و معشوق در این پرده کیست؟

(شاه نعمت‌الله ولی)

④ کس نیست که تا بر وطن خود گرید

بر حال تباه مردم بد گرید

(کمال‌الدین اسماعیل)

پاسخ

③ شعر گزینه «۳» از جامی است:

گفت به مجنون صمنی در دمشق

کای شده مستغرق دریای عشق

عشق چه و مرتبه عشق چیست؟

عاشق و معشوق در این پرده کیست؟

عاشق یک‌رنگ و حقیقت‌شناس

گفت که ای محو امید و هراس

نیست به جز عشق در این پرده کس

اول و آخر همه عشق است و بس

فیلم پاسخ

۲۴. از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر به چند مورد «خطا»

برمی‌خوریم؟

«در قرن هشتم به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند و قلمرو زبان و فرهنگ فارسی گستره کمتری را در برمی‌گرفت. شهر اصفهان در حکم مرکز ادبی این عصر به شمار می‌رفت. در این دوره غزل‌سرایی از رونق افتاد و زبان شعر جز در سروده‌های شاعران شاخص به سستی گرایید. ابن‌یمین از شاعران این دوره قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.»

۱ یک

۲ دو

۳ سه

۴ چهار

پاسخ

۳ موارد نادرست:

مورد ۱) قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی در قرن هشتم عرصه وسیعی یافت.

مورد ۲) شهر شیراز در حکم مرکز ادبی این عصر به شمار می‌رفت.

مورد ۳) در این دوره قصیده‌سرایی از رونق افتاد.

فیلم پاسخ

۲۵. توضیح نوشته‌شده درباره کدام اثر یا نویسنده صحیح نیست؟

- ۱) شاه نعمت‌الله ولی: سرسلسله صوفیان نعمت‌اللهی به‌شمار می‌رود که اشعارش مضامین عرفانی دارد.
- ۲) فیه ما فیه: اثر منثور مولوی که سبک نثر وی را بهتر از بقیه آثار او نمودار می‌سازد.
- ۳) عبید زاکانی: در منظومه «موش و گربه» ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.
- ۴) تاریخ گزیده: این کتاب شامل تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ ه. ق است.

پاسخ

۲

میدانید

«مکاتیب» مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست، به همین دلیل سبک نثر وی را بهتر و بیشتر نمودار می‌سازد.

فیلم پاسخ

۲۶. تحلیل کدام بیت با توجه به قلمرو ذکرشده نادرست است؟

① ای تو بداده در سحر از کف خویش بادهام

ناز رها کن ای صنم راست بگو که داده‌ام

(کاربرد تشبیه: قلمرو ادبی)

② گرچه برفتی از برم آن برفت از سرم

بر سر ره بیا بین بر سر ره فتاده‌ام

(دستور تاریخی: قلمرو زبانی)

③ من به شهی رسیده‌ام زلف خوشش کشیده‌ام

خانه‌ی شه گرفته‌ام گرچه چنین پیاده‌ام

(کاربرد تضاد: قلمرو ادبی)

④ زاده‌ی اولم بشد زاده‌ی عشقم این نفس

من ز خودم زیادتم زانک دوبار زاده‌ام

(عشق عمر دوباره می‌بخشد: قلمرو فکری)

پاسخ

① در بیت گزینه «۱» تشبیه به کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: برفت — دستور تاریخی

گزینه «۳»: شه و پیاده — تضاد

گزینه «۴»: مفهوم بیت درست ذکر شده است.

فیلم پاسخ

۲۷. در کدام گزینه پایه‌های آوایی مصراعِ نوشته‌شده نادرست است؟

- ① در زخمِ او زاری مکن دعوی بیماری مکن
در زخمِ مِ او | ز اِری مَ کن | دِعی وی یِ بی | مِاری مَ کن
- ② اگر عاقل بود داند که مجنون صبر نتواند
اگر عاقل | بُ و دِ دا ند | کِ مجنُون | صبر | نت وا ند
- ③ گر کسی غواص نبود بحر جان بخشنده است
گر کسی غَو | وا ص نَب و د | بح رِ جان | بخ | شن دِ است
- ④ نه پندم می‌دهد سودی نه کارم راست بهبودی
نَ پندم می | دَ هد سو دی | نَ کارم را | ست بهـ بو دی

پاسخ

۲. بررسی گزینه «۲»:

اگر عاقل | بُ و دِ دا ند | کِ مجنُون | صب | ر نت وا ند

فیلم پاسخ

۲۸. وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) لاله‌رویی بر گل سرخی نگاشت
کز سیه‌چشمان نگیرم دلبری
- ۲) بر جگر داغی ز عشق لاله‌رویی یافتم
در سرای دل بهشت آرزویی یافتم
- ۳) گرچه خاموشم ولی آهم به گردون می‌رود
دود شمع کشته‌ام در انجمن پیچیده‌ام
- ۴) ساقیا در ساغر هستی شراب ناب نیست
و آنچه در جام شفق بینی به جز خناب نیست

پاسخ

- ۱) بیت گزینه «۱» شامل سه پایه آوایی است. (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
سایر ابیات چهار پایه آوایی دارند. (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

فیلم پاسخ

۲۹. نظم هجاها و تعداد پایه‌های آوایی در کدام گزینه با بیت «زاهد

ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست / در حق ما هر چه گوید جای

هیچ اکراه نیست» یکسان است؟

۱) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد

هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت بر ندارد

۲) عیش در عالم نبودی گر نبودی روی زیبا

گر نه گل بودی نخواندی بلبلی بر شاخساری

۳) تلخ از تو شیرین می‌شود کفر از تو چون دین می‌شود

خار از تو نسرین می‌شود چیزی بده درویش را

۴) دل بشد از دست یاران فکر درمانش کنید

مرهم زخم عجین از آب پیکانش کنید

پاسخ

۴

زا	ه	د	ظا	هر	پَـ	رَـ	تَـ	ح	ا	ل	ما	آ	گاه	ه	نیست
دل	پَـ	شُد	از	دَـ	ت	یا	را	فک	ر	دَـ	ما	نَـ	ش	کُ	نید
-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

وزن مشترک دو بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

فیلم پاسخ

۳۰ با توجه به امتداد و تعداد هجاها، بیت زیر با کدام گزینه کامل نمی‌شود؟

«ای نیست کرده هست را بشنو سلام مست را

مستی که هر دو دست را»

۱) یک لحظات پر می‌دهد

۲) پابند دامت می‌کند

۳) چون مهره‌ای در دست او

۴) بیا با من ای ساقیا

پاسخ

۴ بررسی بیت:

ای	نی	ست	گر	دِ	هَس	ت	را	پِش	نَو	سَ	لا	مِ	مَس	ت	را
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
.....															
مَس	تِ	کِ	هَر	دُ	دَس	ت	را								

بررسی گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»:

یک	لَحْظِ	آت	پَر	مِی	دَ	هَد	
پَا	بَن	دِ	دَا	مَت	مِی	کُ	نَد
چُن	مُه	رِ	ای	دَر	دَس	تِ	او
-	U	-	-	-	U	-	-

گزینه «۴»:

بِ	یَا	بَا	مَ	نِی	سَا	قِ	یَا
-	U	-	-	U	-	-	U

فیلم پاسخ

۳۱. تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

- ① دل من در هوای روی فرخ
بود آشفته هم‌چون موی فرخ
- ② هیچ می‌دانی چه می‌گوید رباب
ز اشک چشم و از جگرهای کباب
- ③ به تابوتی از چوب تاکم کنید
به راه خرابات خاکم کنید
- ④ عاشقان را جست‌وجو از خویش نیست
در جهان جوینده جز او بیش نیست

پاسخ

- ③ گزینه «۳»: U / - - U / - - U / - - U (فعولن فعولن)
فعولن فعل) ⇨ ۴ رکن (پایه آوایی) دارد.
بررسی گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: U / - - - U / - - - U (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)
⇨ سه پایه آوایی
- گزینه «۲»: U - / - - U - / - - U - (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
⇨ سه پایه آوایی
- گزینه «۴»: U - / - - U - / - - U - (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
⇨ سه پایه آوایی

فیلم پاسخ

۳۲. نشانه‌های هجایی بیت زیر کدام است؟

«به دست آور دل آن شاه ترسو را به ترفندی

به لبخندی سر این شیخ ترسا را به سنگ آور»

۱) --- U--- U- U- U-- U-U

۲) --- U--- U-- U U-- U-U

۳) --- U--- U--- U---U

۴) -- U--- U--- U---U

پاسخ

۳. تقطیع هجایی بیت:

بِ دَسْ	تا	وَر	دِ لِ	آن	شا	هَ	تَر	سو	را	بِ	تَر	فَن	دی
بِ	لَبْ	خَن	دی	سَ	رِ	این	شی	خِ	تر	سا	را	بِ	سَن
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

فیلم پاسخ

۳۳. بیت «اسیرش نخواهد رهایی ز بند / شکارش نجوید خلاص از

کمند» با همه ابیات تناسب مفهومی دارد، به جز

① شد رهین منت و شکرش دل آزادگان

آفرین بر جان صیادی که گیرد دل شکار

② دستگاه بی پر و بالی بهشت دیگر است

ناز مفروش ای قفس در چنگ صیادیم ما

③ پیش از آن کاندیشه دام و قفس رهن شود

طایر ما آشیان در خاطر صیاد داشت

④ دامگاه شوق چون من صید محرومی نداشت

ناله واری هم نماند از من که صیادم رسید

پاسخ

④ مفهوم بیت گزینه ۴: شکوه و گلایه از اسارت زود هنگام

مفهوم کلی مشترک در سایر ابیات: طلب بلا و گرفتاری به‌ویژه گرفتاری و بلایی که از سوی دوست باشد / تسلیم و رضا در برابر دوست.

فیلم پاسخ

۳۴. همهٔ ابیات با رباعی زیر قرابت مفهومی دارند، به جز:

«جامی است که عقل آفرین می‌زندش

صد بوسه ز مهر بر جبین می‌زندش

این کوزه گر دهر چنین جام لطیف

می‌سازد و باز بر زمین می‌زندش»

① عقل گو تا جمع سازد خاطر از اجزای ما

عشق، مشت خاک ما را سر به صحرا داده است

② هر جا که قدم نهی تو بر روی زمین

آن مردمک چشم نگاری بوده است

③ پا بر سبزه تا به خواری ننهی

کان سبزه ز خاک لاله‌رویی رسته است

④ بسا معشوق زیبارخ بمانده زیر خاک اندر

که دلداران چین بودند و مه‌رویان ترکستان

پاسخ

① مفهوم گزینه «۱»: ویرانگری عشق

مفهوم مشترک رباعی و سایر گزینه‌ها: حتمی بودن مرگ و ناپایداری

عمر

فیلم پاسخ

۳۵. پیام بیت «نیست به جز عشق در این پرده کس / اول و آخر همه

عشق است و بس» در کدام گزینه به چشم می‌خورد؟

① گر مهر نورزد چه کند جان در تن

ور عشق نباشد به چه کار آید دل

② تو خفته‌ای و نشد عشق را کرانه پدید

تبارک‌الله از این ره که نیست پایانش

③ همه بازار عشق آمد سراسر

به جز عشق ای برادر هیچ مگر

④ مریض عشق تو چون مایل شفا گردد

اسیر قید تو کی طالب نجات شود

پاسخ

③ مفهوم اولیه در تمامی ابیات عشق است؛ اما:

گزینه «۱»: اشاره دارد به اینکه دلی که عاشق نباشد، دل نیست.

گزینه «۲»: به پایان‌ناپذیری عشق اشاره دارد.

گزینه «۴»: اسیر عشق در پی رهایی نیست.

در گزینه «۳» و بیت سؤال اشاره شده است که تنها حقیقت جهان، عشق است.

فیلم پاسخ

۳۶. عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ: «المواعظ التي قَدَّمَهَا لِقَمَانِ الْحَكِيمِ

لأَبْنِهِ نَمُودَجُ تَرْبُويُّ يَهْتَدِي بِهِ كُلُّ الشَّبَابِ!»

① پندهایی که لقمان حکیم به فرزندش داد، یک نمونه تربیتی است که

همه جوانان را با آن هدایت می‌کند!

② پندهایی که لقمان حکیم به فرزندش داد، یک نمونه تربیتی است که

همه جوانان با آن هدایت می‌شوند!

③ لقمان حکیم پندهایی به فرزندش داد که یک نمونه تربیتی‌اند و همه

جوانان ما با آن هدایت می‌شوند!

④ لقمان حکیم به فرزندش پندهایی داد که یک نمونه تربیتی‌اند و همه

جوانان را با آن هدایت می‌کند!

پاسخ

② بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (همه جوانان را ... هدایت می‌کند)، در گزینه «۳»

(لقمان حکیم پندهایی ... داد که، جوانان ما) و در گزینه «۴» (همه

جوانان را ... هدایت می‌کند) موارد نادرست‌اند.

نکته

«يَهْتَدِي» فعل لازم و به معنی «هدایت می‌شود» است. (در اینجا

«هدایت می‌شوند» ترجمه می‌شود).

فیلم پاسخ

۳۷. عین الترجمة الصحيحة:

«يَا قَنْبَرُ دَعْ شَاتِمَكَ مَهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَنَ وَ تُسَخِّطِ الشَّيْطَانَ وَ
تُعَاقِبِ عَدُوَّكَ»: ای قنبر ...

- ① دشنامگوی خود را خوار رها کن تا (خدای) بخشاینده را خشنود کنی و شیطان خشمگین شده و دشمن خود را به کیفر برسانی.
- ② دشنامگوی خود را برای خواری رها کن تا (خدای) بخشاینده خشنود شود و شیطان خشمگین و دشمن خود به کیفر برسد.
- ③ دشنامگوی خود را خوار رها کن تا (خدای) بخشاینده را خشنود و شیطان را خشمگین کنی و دشمنت را کیفر داده باشی.
- ④ دشنامگوی خود را خوار رها کن تا (خدای) بخشاینده خشنود شود و اهریمن خشمگین و دشمنت کیفر داده شود.

پاسخ

۳. بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (شیطان خشمگین شده)، در گزینه «۲» (خشنود شود ... کیفر برسد)، در گزینه «۴» (خشنود شود ... خشمگین ... کیفر داده شود) موارد نادرست هستند.

نکته

فعل‌های «رَضِ» (ترضی)، «سَخِّطِ» (تُعَاقِبِ) همگی متعدی هستند و نیاز به مفعول دارند.

فیلم پاسخ

فصل
الدرس الاولواحد یادگیری
مواعظ قیمة / اسم التفضیل و اسم المكان /
حوار فی سوق مشهدزیرواحد یادگیری
ترجمه و تعریبحیطه شناختی
مقدماتی

۳۸. عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ: «شَرَّ النَّاسِ مَنْ لَا يَتَّقِدُ الْأَمَانَةَ وَ لَا يَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ»:

- ① بدترین مردم کسی است که به امانت هیچ اعتقادی ندارد و از خیانت دوری نکند!
- ② کسی که به امانت پایبند نباشد و از خیانت دوری نکند، از مردم بد است!
- ③ کسی از بدترین مردم است که به امانت پایبند نباشد و از خیانت نیز دوری نکند!
- ④ بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نباشد و از خیانت دوری نکند!

پاسخ

④ بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (هیچ اعتقادی ندارد)، در گزینه «۲» (از مردم بد است) و در گزینه «۳» (از بدترین مردم ... نیز) موارد نادرست هستند.

فیلم پاسخ

۳۹. عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ: (رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ): پروردگارا

- ① [ما] ایمان داریم که تو بر ما می‌بخشی و بر ما رحم می‌کنی و تو بهترین رحم‌کنندگان هستی!
- ② ایمان داریم، پس بر ما ببخش و بر ما رحم کن که تو بهتر از رحم‌کنندگان هستی!
- ③ [ما] ایمان آوردیم که بر ما ببخشی و رحم کنی، زیرا که تو بهترین رحم‌کنندگان هستی!
- ④ [ما] ایمان آوردیم، پس بر ما ببخش و بر ما رحم کن و تو بهترین رحم‌کنندگان هستی!

پاسخ

④ بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (ما ... که تو بر ما می‌بخشی ...)، در گزینه «۲» (که تو بهتر از ...) و در گزینه «۳» (که بر ما ببخشی ...) موارد نادرست هستند.

فیلم پاسخ

۴۰. عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ: «مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عُيُوبَكُمْ فَهُوَ خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ فَاحْرَصُوا عَلَيْهِ!»:

- ① هر کس عیب‌هایتان را به شما هدیه داد، پس او بهتر از برادرانتان است، پس بر او حریص باشید!
- ② کسی که به شما عیب‌های شما را هدیه دهد، پس او از برادران خوب شما است، پس بر او حرص بورزید!
- ③ هر کس عیب‌هایتان را به شما هدیه کرد، پس او بهترین برادرانتان است، پس بر او حریص باشید!
- ④ حریص باشید بر کسی که عیب‌هایتان را به شما هدیه داد که او بهترین برادرانتان است!

پاسخ

۳. بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (بهتر از برادرانتان ...)، در گزینه «۲» (از برادران خوب شماست) و در گزینه «۴» (حریص باشید بر کسی ...) موارد نادرست هستند.

نکته

اگر کلمه «خیر» اسم تفضیل باشد و بعد از آن حرف جرّ «مِنْ» بیاید به صورت (بهتر از) و اگر «مُضَاف» باشد به صورت (بهترین) ترجمه می‌شود.

فیلم پاسخ

۴۱. عَيْن الصَّحِيح فِي التَّرْجَمَةِ:

- ① إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ: بی شک، خداوند هیچ خودپسندی را دوست ندارد!
- ② أَكْبَرُ الْعَيْبِ، أَنْ تَعِيبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ: عیب بزرگ آن است که [از کسی] که مانند آن در خودت هست، عیب بگیری.
- ③ يُحِبُّ الْآبَاءُ وَالْأُمَّهَاتُ رُؤْيَا أَوْلَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ: پدران و مادران دوست دارند فرزندانشان خود را در بهترین حالتها ببینند!
- ④ عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمُخَاطَبِ: ما نباید صدایمان را بالای صدای مخاطب بالا ببریم!

پاسخ

① بررسی سایر گزینه‌ها:

- در گزینه «۲» (عیب بزرگ)، در گزینه «۳» (حالتها) و در گزینه «۴» (صدایمان) موارد نادرست هستند.
- ترجمه صحیح عبارت‌ها:
- ② أَكْبَرُ الْعَيْبِ: بزرگ‌ترین عیب
- ③ أَحْسَنُ حَالٍ: بهترین حالت
- ④ أَصْوَاتُنَا: صداهایمان

۴۲. عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ: يَا بُنَيَّ: اَيِّ پسر کم

① (أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أُمِرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ): نماز برپا کن و امر

به معروف و نهی از منکر را رها نکن!

② (وَ اصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ): و بر آنچه به تو

رسیده است، صبر کن که آن کار بزرگی است!

③ (وَ لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا): و رویت را با

تکبر از مردم برمگردان و با خودپسندی راه نرو!

④ (إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ): بی شک خداوند هیچ خودپسند

فخرفروشی را دوست ندارد!

پاسخ

۴. بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (امر به معروف ... رها نکن)، در گزینه «۲» (که آن

کار بزرگی است) و در گزینه «۳» (ترجمه نشدن «فی الأرض»)

موارد نادرست هستند.

فیلم پاسخ

۴۳. عَيْنِ التَّعْرِيبِ الصَّحِيحُ:

«این کتابخانه از بزرگترین کتابخانه‌های ایران در قرن‌های گذشته بوده است!»:

- ① قد كانت هذه المكتبة من أكبر المكتبات إيران في العالم القديم!
- ② هذه مكتبة قد كانت من أكبر مكاتب إيران في العصور القديم!
- ③ قد كانت هذه المكتبة من كبرى مكتبات إيران في الزمن القديم!
- ④ قد كانت هذه المكتبة من أكبر مكاتب إيران في القرون الماضية!

پاسخ

④ بوده است: قد كانت / این کتابخانه: هذه المكتبة / از بزرگترین: من أكبر / کتابخانه‌های ایران: مكاتب إيران / در قرن‌های گذشته: في القرون الماضية

عربی، زبان قرآن (۲)

فصل

الدرس الاول

واحد یادگیری

مواعظ قیمه / اسم التفضیل و اسم المكان /

حوار فی سوق مشهد

زیر واحد یادگیری

ترجمه و تعریب

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۴۴. عین ما لا یناسب لمفهوم العبارة: «خیر الأمور أوسطها!»

① اندازه نگه دار که اندازه نکوست

هم لایق دشمن است و هم لایق دوست!

② نه چندان بخور کز دهانت برآید

نه چنان کز ضعف جانت برآید!

③ رهرو آن نیست که گه تند و گهی خسته رود

رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود!

④ هرگاه که دل به عشق دهی خوش دمی بُود

در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست!

پاسخ

۴. ترجمة عبارت: «بهترین کارها میانه‌ترین آن‌هاست!» که با گزینه

«۴» مناسبتی ندارد.

فیلم پاسخ

۴۵. عین الصّحیح حول الکلمات التّالیة:

«العلم خیر من المال، العلم یحرسک و أنت تحرس المال!»:

- ① خیر: اسم - مفرد مذکر - اسم التّفصیل - نكرة - معرب / خبر و مرفوع
- ② العلم: اسم - مفرد مذکر - معرفة - معرب / مبتدأ و منصوب
- ③ ک: ضمیر متّصل - للمخاطب - مبني / مضاف إلیه
- ④ تحرس: فعل مضارع - للمخاطب - مزید ثلاثی - متعدّ - معرب / فعل و مع فاعله خبر

پاسخ

① بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۲» (منصوب)، در گزینه «۳» (مضاف‌الیه) و در گزینه «۴» (مزید ثلاثی) موارد نادرست هستند.

عربی، زبان قرآن (۲)

فصل

الدرس الاول

واحد یادگیری

مواظظ قیمة / اسم التّفصیل و اسم المكان /

حوار فی سوق مشهد

زیرواحد یادگیری

اعراب و تحلیل صرفی

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۴۶. عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ① تَبْدَأُ الْأَسْعَارُ مِنْ خَمْسَةِ وَ سَبْعِينَ أَلْفًا إِلَى ثَمَانِينَ أَلْفَ تَومَان.
- ② سَيِّدَتِي، يَخْتَلِفُ السَّعْرُ حَسَبَ النُّوعِيَّاتِ.
- ③ يُرْشِدُ الْآبَاءُ وَ الْأُمَّهَاتُ أَوْلَادَهُمْ إِلَى الصِّفَاتِ الطَّيِّبَةِ!
- ④ عَلَيْنَا أَنْ لَا نَتَكَبَّرَ عَلَى الْآخَرِينَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُتَكَبِّرِينَ!

پاسخ

- ④ «تَتَكَبَّرُ» ✦ بر وزن «تَفَعَّلَ» است. «الآخرين» شکل صحیح کلمه است.

عربی، زبان قرآن (۲)

فصل

الدرس الاول

واحد یادگیری

مواظظ قیمة / اسم التفضیل و اسم المكان /

حوار فی سوق مشهد

زیرواحد یادگیری

قواعد

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۴۷. عَيِّنْ کَلِمَةَ «أَحَبَّ» تَخْتَلَفْ:

- ① أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهَا لِلنَّاسِ.
- ② الْأَعْمَالِ الَّتِي يَفْعَلُهَا صَدِيقِي هِيَ أَحَبُّهَا.
- ③ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ الَّتِي يَفْعَلُهَا الْمُؤْمِنُونَ فِي الدُّنْيَا.
- ④ أَنَا الَّذِي فَعَلْتُ أَحَبَّ عَمَلٍ عِنْدَ مُعَلِّمِي.

پاسخ

- ③ در گزینه های «۱»، «۲» و «۴» «أَحَبَّ» اسم تفضیل است؛ ولی در گزینه «۳» فعل مضارع است.

عربی، زبان قرآن (۲)

فصل

الدرس الاول

واحد یادگیری

مواعظ قیمة / اسم التفضیل و اسم المكان /

حوار فی سوق مشهد

زیر واحد یادگیری

قواعد

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۴۸. عَيِّن اسم المكان مجروراً بحرف جرّ:

- ① إِنَّ الْخُلُقَ الْحَسَنَ أَثْقَلَ شَيْءٍ فِي مِيزَانِ الْأَعْمَالِ.
- ② فِي مَدِينَتِنَا مَصَانِعٌ كَثِيرَةٌ يَعْمَلُ فِيهَا أَصْدِقَاءُنَا.
- ③ لِلْمَكْتَبَةِ كُتُبٌ كَثِيرَةٌ يَسْتَفِيدُ مِنْهَا الطَّلَابُ.
- ④ لِهَذِهِ الْمَدْرَسَةِ سَاحَةٌ وَاسِعَةٌ يَلْعَبُ فِيهَا التَّلَامِيذُ.

۳ در این عبارت کلمه «المكتبة» اسم مکان است که مجرور به حرف جرّ «لِ» است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 در گزینه «۱»، اسم مکان وجود ندارد / در گزینه «۲»، اسم مکان، «مصانع» و مبتدای مؤخر است. / در گزینه «۴»، «هذه» مجرور به حرف جرّ است، نه «المدرسة».

۴۹. عَيِّنْ عبارة ما جاءَ فيها اسم المكان أو اسم التَّفضيل:

① أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْكَسْبُ مِنَ الْحَلَالِ!

② اِشْتَرَكْتُ صَدِيقِي فِي مُسَاعَدَةِ الْمَسَاكِينِ!

③ الْمُؤْمِنُ يَسْتَفِيدُ مِنَ الدُّنْيَا لِبِنَاءِ آخِرَتِهِ!

④ فِي مَدِينَتِنَا أَكْثَرُ مِنْ عَشْرَةِ مَطَاعِمٍ!

۲. بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (أَفْضَلُ) اسم تفضیل

در گزینه «۳» (الدُّنْيَا) اسم تفضیل مؤنث

در گزینه «۴» (مَطَاعِمٍ) اسم مكان و (أَكْثَرُ) اسم تفضیل هستند.

۵۰ عَيْن ما ليس فيها اسم التَّفضيل:

- ① زُرْتُ أَطُولَ الْكَهْفِ الْمَائِيَّةَ مَعَ أَبِي!
- ② أَحَبُّ صَدِيقِي الَّذِي يُفَكِّرُ فِي أَعْمَالِهِ وَ أَسَالِيهِه دَائِمًا!
- ③ أَهْدَى أَخِي الْأَسْعَى عِيَوِي إِلَى بَعْدَمَا أَصْلَحَ نَفْسَهُ!
- ④ إِنَّ صَدِيقِي حَسَنًا أَحْسَنَ الْأَوْلَادِ فِي الْعَائِلَةِ!

پاسخ

۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (أَطُول)، در گزینه «۳» (الأسعی) و در گزینه «۴» (أحسن) اسم تفضیل هستند.

عربی، زبان قرآن (۲)

فصل
الدرس الاولواحد یادگیری
مواعظ قیمه / اسم التَّفضیل و اسم المكان /
حوار فی سوق مشهدزیر واحد یادگیری
قواعدحیطه شناختی
پیشرفته

فیلم پاسخ

meraat.ir

۵۱ کدام نوع تاریخ‌نویسی، با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت؟

① تاریخ تک‌نگاری

② تاریخ عمومی

③ تاریخ منظوم

④ تاریخ سلسله‌ای

④ تاریخ‌نگاری سلسله‌ای پس از گسترش با تاریخ‌نگاری محلی پیوستگی پیدا کرد.

پاسخ

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و

ایران دوران اسلامی

زیرواحد یادگیری

مراجع و منابع نوشتاری

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۵۲ کدام گزینه از مهم‌ترین منابع و مراجع پژوهش است که برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته به مورخان کمک می‌کند؟

- ① آثار شفاهی
- ② ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان
- ③ مراجع و منابع نوشتاری
- ④ محوطه‌ها و بناهای تاریخی

پاسخ

④ مکان‌های تاریخی بستر وقوع یک رخداد تاریخی به‌شمار می‌آید. محوطه‌ها و بناهای تاریخی قدیمی از مهم‌ترین منابع و مراجع پژوهش درباره گذشته‌های دور و نزدیک است. این آثار، به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و

ایران دوران اسلامی

زیرواحد یادگیری

منابع غیرنوشتاری

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۵۳ از کدام یک از منابع نوشتاری می‌توان به‌ترتیب اطلاعات با اهمیتی دربارهٔ «آداب و رسوم و نوع معیشت»، «نهادهای اداری» «اوضاع سیاسی و اقتصادی» و «مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم» به‌دست آورد؟

① سفرنامه‌ها - اندرزنامه‌ها - فرهنگ‌نامه‌ها - سیاست‌نامه‌ها

② نوشته‌های جغرافیایی - سفرنامه‌ها - منشآت - اندرزنامه‌ها

③ نوشته‌های جغرافیایی - سیاست‌نامه‌ها - نوشته‌های روی سکه‌ها - اندرزنامه‌ها

④ سفرنامه‌ها - نوشته‌های جغرافیایی - انساب - ادبیات و متون ادبی

پاسخ

③ اطلاعات دربارهٔ آداب و رسوم و نوع معیشت ♦ نوشته‌های جغرافیایی

اطلاعات دربارهٔ نهادهای اداری ♦ سیاست‌نامه‌ها

اطلاعات دربارهٔ اوضاع سیاسی و اقتصادی ♦ نوشته‌های روی سکه‌ها

اطلاعات دربارهٔ مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم ♦ اندرزنامه‌ها

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و

ایران دوران اسلامی

زیرواحد یادگیری

مراجع و منابع نوشتاری

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۵۴ مؤلف کدام کتاب ناشناخته است و همه دست‌ساخته‌های انسانیِ بازمانده از گذشته گواه بر چه امری است؟

- ۱) عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور - منابعی برای فهم زندگی انسان و تحلیل و تفسیر رویدادها و تحولات گذشته توسط مورخان
- ۲) تاریخ سیستان - نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما
- ۳) تاریخ سیستان - منابعی برای فهم زندگی انسان و تحلیل و تفسیر رویدادها و تحولات گذشته توسط مورخان
- ۴) عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور - نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما

پاسخ

- ۲) کتاب تاریخ سیستان از معروف‌ترین آثار تاریخ محلی از مؤلفی ناشناخته است.
- تمام دست‌ساخته‌های انسانیِ بازمانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند.

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و

ایران دوران اسلامی

زیرواحد یادگیری

مراجع و منابع نوشتاری

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۵۵ کدام یک از سبک‌های تاریخ‌نگاری زیر به‌ترتیب در دوره مغول و تیموریان متداول بوده است؟

- ① تک‌نگاری - تاریخ‌نگاری محلی
- ② تاریخ‌نگاری سلسله‌ای - تاریخ‌نگاری منظوم
- ③ تاریخ‌نگاری منظوم - تک‌نگاری
- ④ تاریخ‌نگاری محلی - تاریخ‌نگاری سلسله‌ای

پاسخ

③ تاریخ‌نگاری منظوم در دوره مغول و تک‌نگاری در دوره تیموریان متداول بوده است.

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و

ایران دوران اسلامی

زیرواحد یادگیری

مراجع و منابع نوشتاری

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۵۶ کدام مورد درباره «تاریخ‌نگاری ترکیبی» درست است؟

- ۱ مورخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است. این نوع تاریخ‌نگاری از اواخر قرن سوم هجری متداول شد.
- ۲ در این شیوه نگارش، تاریخ‌نگاران بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.
- ۳ تاریخ‌نگار در این روش تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.
- ۴ در این شیوه، یک موضوع خاص محور تاریخ‌نگاری قرار می‌گیرد که آن موضوع خاص می‌توانست یک شهر، جنگ‌ها و یا طبقاتی از مردم باشد.

پاسخ

۱ مورخ در این روش به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند و ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. این نوع تاریخ‌نویسی از اواخر قرن سوم هجری متداول شد. از مشهورترین چهره‌های این سبک: بلاذری صاحب کتاب فتوح البلدان و دینوری نویسنده کتاب اخبار الطوال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تاریخ‌نگاری روایی

گزینه «۳»: تاریخ‌نگاری تحلیلی

گزینه «۴»: تاریخ‌نگاری موضوعی

فیلم پاسخ

۵۷ مورخان در دوران اسلامی گزارش‌ها و نوشته‌های خود را به دو روش و تنظیم و ارائه می‌کردند.

① روایی، ترکیبی

② موضوعی، تحلیلی

③ سال‌شماری، موضوعی

④ ترکیبی، سال‌شماری

پاسخ

③ مورخان در دوران اسلامی، گزارش‌ها و نوشته‌های خود را به دو روش سال‌شماری و موضوعی تنظیم و ارائه می‌کردند.

عبارت «مورخ در این روش، با بررسی موشکافانه به تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها و می‌پردازد.» درباره کدام روش تاریخ‌نگاری است و به کدام آثار در این زمینه می‌توان اشاره کرد؟

① تاریخ‌نگاری موضوعی - تاریخ بیهقی ابوالفضل بیهقی، تاریخ طبری محمد جریر طبری

② تاریخ‌نگاری ترکیبی - اخبار الطوال دینوری، فتوح البلدان بلاذری

③ تاریخ‌نگاری تحلیلی - تجارب الامم ابوعلی مسکویه، مروج الذهب مسعودی

④ تاریخ‌نگاری روایی - تاریخ طبری محمد جریر طبری، تاریخ بلعمی محمد بلعمی

پاسخ

③ مورخ در این روش با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.

از برجسته‌ترین آثار در این زمینه:

- تجارب الامم ← ابوعلی مسکویه

- تاریخ بیهقی ← ابوالفضل بیهقی

- مروج الذهب ← مسعودی

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و

سنجش اعتبار شواهد و مدارک

زیر واحد یادگیری

انواع روش‌های تاریخ‌نگاری

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۵۹ نوع کتاب و نویسنده آن در کدام گزینه درست است؟

- ① معادن الجواهر ← موضوع محوری ← نوشته علی بن حسین مسعودی
- ② تجارب الامم ← تاریخ نگاری روایی ← نوشته بلاذری
- ③ تاریخ طبری ← تاریخ نگاری ترکیبی ← نوشته محمد بن جریر طبری
- ④ اخبار الطوال ← تاریخ نگاری تحلیلی ← نوشته دینوری

پاسخ

- ① گزینه «۲» ← تجارب الامم نوشته ابوعلی مسکویه ← نمونه تاریخ نگاری تحلیلی
- گزینه «۳» تاریخ طبری ← نوشته محمد بن جریر طبری ← نمونه تاریخ نگاری روایی
- گزینه «۴» اخبار الطوال ← نوشته دینوری ← نمونه تاریخ نگاری ترکیبی

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ شناسی

واحد یادگیری

درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک

زیر واحد یادگیری

انواع روش های تاریخ نگاری

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۶۰ نوشته‌های سیاست‌نامه‌ها، فتوت‌نامه‌ها و نسب‌نامه‌ها در کدام بخش اعتبارسنجی اخبار کاربرد دارد؟

- ۱) مطابقت با عقل
- ۲) سنجش گزارش‌ها بر اساس زمان و مکان
- ۳) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد
- ۴) مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی

پاسخ

۳) مقایسه و مطابقت یک خبر و منبع تاریخی با سایر منابع نظیر اطلاعات مندرج در سایر کتاب‌های تاریخی و یا نوشته‌های دیگر مانند نسب‌نامه، سفرنامه‌ها، دیوان‌های اشعار، متون اخلاقی، فتوت‌نامه‌ها، سیاست‌نامه‌ها و امثال آن، روشی سودمند در جهت تعیین اعتبار اخبار و اسناد است.

تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام تا پایان

صفویه

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

واحد یادگیری

درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک

زیرواحد یادگیری

معیارهای سنجش اعتبار خبر تاریخی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۶۱ ویژگی اصلی یک ناحیه کدام است؟

- ① وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.
- ② هر محیط جغرافیایی براساس معیارهایی به واحدهای کوچک تر تقسیم می شود.
- ③ تقسیم بندی ناحیه ها برای شناخت بهتر و آسان تر مکان های مختلف است.
- ④ تنوع عوامل طبیعی و انسانی بر هر محیط به وضوح قابل بررسی و مشاهده است.

پاسخ

- ① ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت یابی)

فیلم پاسخ

۶۲ کدام یک از گزینه‌های زیر مربوط به معیارهای انسانی

ناحیه‌بندی است؟

- ① آب و هوا
- ② قومیت
- ③ شیب خاک
- ④ پوشش جانوری

پاسخ

② قومیت مربوط به معیارهای انسانی ناحیه‌بندی و موارد دیگر مربوط به معیارهای طبیعی است.

جغرافیا (۲)

فصل

فصل ۱: ناحیه چیست

واحد یادگیری

درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه

زیرواحد یادگیری

ناحیه‌بندی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

فصل ۱: ناحیه چیست

واحد یادگیری

درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه

زیر واحد یادگیری

ناحیه بندی

حیطه شناختی

پیشرفته

۶۳ کدام گزینه پاسخ پرسش‌های زیر را در ارتباط با نواحی بارشی ایران به‌طور صحیح بیان کرده است؟
 الف) ایران از نظر نواحی بارشی به چند ناحیه تقسیم شده است؟
 ب) وسیع‌ترین ناحیه جغرافیایی این تقسیم‌بندی کدام است؟
 پ) پر بارش‌ترین آن، کدام ناحیه کشور است؟
 ت) ناحیه بارشی کردستان با کدام ناحیه بارشی، میانگین سالانه بارش تقریباً یکسانی دارد؟

- ۱ الف - ۶ ناحیه ب - ناحیه داخلی پ - خزر غربی ت - خزر شرقی
- ۲ الف - ۵ ناحیه ب - ناحیه آذربایجان و زاگرس پ - خزر شرقی ت - خراسان شمالی
- ۳ الف - ۶ ناحیه ب - ناحیه خراسان شمالی پ - خزر غربی ت - خراسان شمالی
- ۴ الف - ۵ ناحیه ب - ناحیه کردستان پ - خزر شرقی ت - خزر غربی

پاسخ

- ۱ الف - ایران به ۶ ناحیه بارشی تقسیم شده است.
- ب - وسیع‌ترین ناحیه جغرافیایی این تقسیم‌بندی ناحیه داخلی است.
- پ - پر بارش‌ترین این نواحی، خزر غربی است.
- ت - میزان میانگین بارندگی کردستان و خزر شرقی تقریباً برابر است.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: ناحیه چیبست

واحد یادگیری
درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه

زیرواحد یادگیری
ناحیه‌بندی

حیطه شناختی
پیشرفته

۶۴ نوع خاک بر چه مواردی تأثیرگذار است و خاک یخ بسته نواحی توندرا در کشور کانادا چه نام دارد؟

- ۱ نوع کشت و شیب زمین - چرنوزیوم
- ۲ نوع پوشش گیاهی و نوع کشت - کرایوزول
- ۳ نوع کشت، دما و بارش - کرایوزول
- ۴ نوع پوشش گیاهی، دما و بارش - چرنوزیوم

پاسخ

۲

میدانید

نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر را به وجود می‌آورد و بر نوع پوشش گیاهی و کشت اثر می‌گذارد. خاک‌های یخ بسته نواحی توندرا در کشور کانادا «کرایوزول» نام دارد.

نکته

خاک چرنوزیوم خاک حاصل‌خیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارهاست.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: ناحیه چیستواحد یادگیری
درس ۱: معنا و مفهوم ناحیهزیرواحد یادگیری
ناحیه‌بندیحیطه شناختی
مقدماتی

۶۵ جغرافی‌دانان پس از تعیین حدود یک ناحیه به وسیله معیارها

نواحی را چگونه مشخص می‌کنند؟

- ۱ با رسم حد و مرزهای یک ناحیه بر روی نقشه
- ۲ با معین کردن حدود ناحیه بر روی زمین
- ۳ با رسم حد و مرزها با شیوه کار جغرافی‌دان
- ۴ با مشخص کردن حدود طبیعی و انسانی ناحیه‌بندی

پاسخ

۱ جغرافی‌دانها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آنها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.

فیلم پاسخ

۶۶ هر یک از موارد زیر به کدام یک از ارتباط نواحی با انسان‌ها

اشاره دارد؟

الف) استفاده از صفحه‌های خورشیدی

ب) به آتش کشیده شدن خانه‌های مسلمانان برمه توسط فرقه

بودایی افراطی

پ) تبدیل تهران به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی

۱ الف - نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند. ب - نواحی تحت

تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند. پ - انسان‌ها

نواحی را به وجود می‌آورند.

۲ الف - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

ب - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. پ - نواحی به

فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.

۳ الف - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. ب - نواحی به

فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند. پ - انسان‌ها نواحی را به وجود

می‌آورند.

۴ الف - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. ب - نواحی با یکدیگر

رابطه و کنش متقابل دارند. پ - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های

سیاسی حکومت‌ها هستند.

پاسخ

۱ مورد «الف» - استفاده از صفحه‌های خورشیدی از تأثیر نواحی

(انرژی خورشیدی) بر روی فعالیت‌های انسان‌ها در این نواحی است.

مورد «ب» - تأثیرپذیری تصمیمات سیاسی کشور برمه بر روی

نواحی این کشور است.

مورد «پ» - قطب صنعتی شدن تهران از جمله فعالیت‌هایی است که

انسان‌ها در نواحی انجام داده‌اند.

فیلم پاسخ

۶۷ شیوه فروش کالا در بازارهای شناور در بانکوک چه ناحیه‌ای را به وجود آورده است؟

- ① اقتصادی و تجاری
- ② گردشگری و صنعتی
- ③ تجاری و گردشگری
- ④ صنعتی و سیاسی

پاسخ

۳ شیوه فروش کالا در بازارهای شناور در بانکوک ناحیه‌ای تجاری و گردشگری را به وجود آورده است.

جغرافیا (۲)

فصل

فصل ۱: ناحیه چیست

واحد یادگیری

درس ۲: انسان و ناحیه

زیرواحد یادگیری

نکات قابل توجه در ارتباط انسان با نواحی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: ناحیه چیست

واحد یادگیری
درس ۲: انسان و ناحیه

زیرواحد یادگیری
کانون ناحیه، مرزهای ناحیه

حیطه شناختی
پیشرفته

۶۸ مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای چه عاملی تعیین می‌شود و

ناحیه طبیعی بیابان لوت بین چه استان‌هایی گسترده شده است؟

① نواحی طبیعی یا نواحی انسانی - کرمان و سیستان و بلوچستان

② تصمیم‌گیری سازمان‌ها یا نهادهای بین‌المللی - سمنان، کرمان و

خراسان جنوبی

③ مبنای مشخصی ندارد و از گذشته تعیین شده - خراسان جنوبی و سمنان

④ تصمیم‌گیری انسان‌ها - خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان و کرمان

پاسخ

۴ مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری

انسان‌ها تعیین می‌شود.

ناحیه طبیعی بیابان لوت بین سه استان سیستان و بلوچستان، کرمان

و خراسان جنوبی گسترده شده است.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: ناحیه چیست

واحد یادگیری
درس ۲: انسان و ناحیه

زیرواحد یادگیری
کانون ناحیه، مرزهای ناحیه

حیطه شناختی
مقدماتی

۶۹ بیشترین رابطه و کنش متقابل نواحی بر اثر کدام یک از مبادلات زیر اتفاق می افتد و در یک ناحیه صنعتی بیشترین میزان تجمع کارخانه ها در کدام قسمت دیده می شود؟

- ① فرهنگی - مرزهای ناحیه
- ② اقتصادی - کانون ناحیه
- ③ اجتماعی - قلب ناحیه
- ④ سیاسی - در تمام قلمرو ناحیه یکسان است.

پاسخ

② امروزه همه نواحی و حتی دور افتاده ترین آن ها به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند. در یک ناحیه صنعتی بیشترین میزان تجمع کارخانه ها در کانون ناحیه دیده می شود.

فیلم پاسخ

۷۰. ساوان یک ناحیه انتقالی بین و است.

① جنگل‌های مداری - صحرای بزرگ آفریقا

② جنگل‌های بارانی استوایی - صحرای بزرگ آفریقا

③ جنگل‌های مداری - صحرای بزرگ عربستان

④ جنگل‌های بارانی استوایی - صحرای بزرگ عربستان

پاسخ

۲. ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای

بزرگ آفریقا است.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: فرهنگ جهانی

واحد یادگیری
درس ۱: جهان فرهنگی

زیر واحد یادگیری
جهان تکوینی

حیطه شناختی
مقدماتی

۷۱. کدام مورد در رابطه با دیدگاه متفکران مسلمان نسبت به جهان

تکوینی درست نیست؟

- ① جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و ماورای طبیعت تقسیم می‌کنند - جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
- ② جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست - جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
- ③ بین دو جهان تکوینی و جهان انسانی ارتباط یک طرفه وجود دارد - جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست.
- ④ جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است - جهان تکوینی برکات خود را به روی انسان‌ها می‌گشاید.

پاسخ

۳. همه گزینه‌ها درست است به جز گزینه «۳» چرا که، بین تمامی جهان‌ها ارتباط و تعامل وجود دارد.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: فرهنگ جهانی

واحد یادگیری
درس ۱: جهان فرهنگی

زیر واحد یادگیری
جهان تکوینی

حیطه شناختی
پیشرفته

۷۲. جملات «در مقابل جهان انسانی قرار دارد»، «معنای دیگر جهان فردی است» و «پدیدآورنده زندگی اجتماعی است»، به ترتیب به کدام جهان اشاره دارند؟

- ۱ جهان تکوینی - جهان ذهنی - جهان ذهنی
- ۲ جهان تکوینی - جهان ذهنی - جهان فرهنگی
- ۳ جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان تکوینی
- ۴ جهان ذهنی - جهان تکوینی - جهان فرهنگی

پاسخ

۲

- جهان تکوینی در مقابل جهان انسانی قرار دارد. (بنابراین گزینه‌های «۳» و «۴» را رد می‌کنیم).

- معنای دیگر جهان فردی، جهان ذهنی است. (با این اطلاعات هنوز نمی‌توانیم از بین گزینه‌های «۱» و «۲» یکی را رد کنیم).

پدیدآورنده زندگی اجتماعی، جهان اجتماعی (جهان فرهنگی) است نه جهان ذهنی. (گزینه «۱» رد می‌شود).

فیلم پاسخ

۷۳. کدام یک به ترتیب به «جهان ذهنی» و «جهان فرهنگی» مربوط می‌شود؟

- ۱ رفتارها و هنجارهای انسان - آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها و عقاید خصوصی فرد
- ۲ ابعاد اخلاقی، ذهنی و عمل انسان - هنجارهای مشترک انسان‌ها به صورت گفتار و نوشتار
- ۳ ابعاد اخلاقی و روانی انسان - آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها براساس اندیشه و تصمیم فرد
- ۴ اندیشه و عمل انسان - رفتارها و هنجارهای مشترک انسان‌ها و ابعاد اخلاقی او

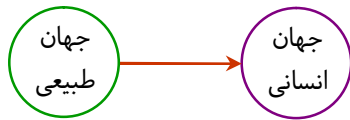
پاسخ

۳ جهان ذهنی با ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها مرتبط است و جهان فرهنگی با آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها و براساس اندیشه و تصمیم فرد با دیگران ایجاد می‌شود.

فیلم پاسخ

۷۴. نمودار زیر به کدام دیدگاه در مورد ارتباط جهان‌های مختلف اشاره دارد؟

- ۱ دیدگاه اول: جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان اجتماعی می‌داند.
- ۲ دیدگاه دوم: جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان طبیعی و تکوینی می‌داند.
- ۳ دیدگاه اول: جهان طبیعت را ماده خامی برای جهان فرهنگی انسان‌ها می‌داند.
- ۴ دیدگاه دوم: جهان ذهنی و جهان اجتماعی را مهم‌تر از جهان طبیعت می‌داند.

پاسخ

- ۱ بر اساس دیدگاه اول: جهان طبیعت بر جهان انسانی (فردی و اجتماعی) تأثیر می‌گذارد و مهم‌تر از جهان‌های ذهنی (فردی و فرهنگی) است.

۷۵. گروهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند، معتقدند جهان ذهنی و فردی افراد است و جهان تکوینی ماده خامی است که در آن دخل و تصرف می‌کنند.

- ① دارای هویتی طبیعی - افراد با علم خود
- ② تابع جهان عینی - فرهنگ‌های مختلف
- ③ تابع فکر آن‌ها - انسان‌ها با علم خود
- ④ تابع فرهنگ آن‌ها - فرهنگ‌ها و جوامع مختلف

پاسخ

④ براساس دیدگاه دوم، گروهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند، معتقدند. جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

۷۶. حقیقت ارزشی است که

- ① مانع پایمال شدن حقوق انسان‌ها می‌شود.
- ② به پرسش‌های بنیادین دربارهٔ مرگ و زندگی انسان‌ها پاسخ می‌دهد.
- ③ معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف است.
- ④ بر مبنای ارزش‌ها و عقاید، یک نظام جهانی را تعریف می‌کند.

پاسخ

③ حقیقت معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف است.

گزینهٔ «۱» اشاره به عدالت دارد. گزینهٔ «۲» اشاره به معنویت دارد.

فیلم پاسخ

۷۷. کدام گزینه از ویژگی‌های «فرهنگ سلطه» یا «فرهنگ استکبار» است؟

- ۱ ارزش‌ها و عقاید عام و خارج از مرزهای جغرافیایی - عبور از مرزهای جغرافیایی - تسلط منطقه پیرامونی بر منطقه مرکزی
- ۲ ارزش‌ها و عقاید خاص قومی و منطقه‌ای - عدم عبور از مرزهای جغرافیایی - تسلط منطقه مرکزی بر منطقه پیرامونی
- ۳ ارزش‌ها و عقاید عام و خارج از مرزهای منطقه‌ای - عبور از مرزهای جغرافیایی - تسلط منطقه مرکزی بر منطقه پیرامونی
- ۴ ارزش‌ها و عقاید خاص قومی و منطقه‌ای - عبور از مرزهای جغرافیایی - تسلط منطقه مرکزی بر منطقه پیرامونی

پاسخ

۴ عقاید و ارزش‌های فرهنگ سلطه ناظر بر قوم، منطقه یا گروه خاص است؛ بنابراین عقاید و ارزش‌های آن قومی و منطقه‌ای است، ولی به این دلیل که می‌تواند فرهنگ خود را به جوامع دیگر تحمیل کند از مرزهای جغرافیایی عبور می‌کند و جهان را به مناطق دوگانه تقسیم می‌کند.

گزینه‌های «۱» و «۳» به دلیل واژه «عام» رد می‌شود.

گزینه «۲» اشاره به عدم عبور از مرزها می‌کند.

نکته

در فرهنگ سلطه، منطقه مرکزی بر منطقه پیرامونی تسلط دارد.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: فرهنگ جهانی

واحد یادگیری
درس ۲: فرهنگ جهانی

زیر واحد یادگیری
فرهنگ جهانی مطلوب چه ویژگی‌هایی دارد؟

حیطه شناختی
پیشرفته

۷۸. «پاسخ‌گویی به پرسش‌های بنیادین»، «پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و نیازهای متغیر» و «زمینه‌ساز گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) معنویت - عقلانیت سطح دوم - عدالت
- ۲) عقلانیت سطح دوم - عقلانیت سطح اول - تعهد و مسئولیت
- ۳) معنویت - عقلانیت سطح اول - عدالت
- ۴) عقلانیت سطح اول - عقلانیت سطح دوم - تعهد و مسئولیت

پاسخ

۴

- پاسخ‌گویی به پرسش‌های بنیادین: عقلانیت سطح اول
- پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و نیازهای متغیر: عقلانیت سطح دوم
- زمینه‌ساز گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول: تعهد و مسئولیت

فیلم پاسخ

۷۹. کدام مورد توسط فرهنگی که توجه خود را به نیازهای مادی و

دنیوی انسان محدود می‌کند، مورد غفلت واقع می‌شود؟

① گفت‌وگوی منطقی میان فرهنگ‌ها، برای اینکه به ارزش‌های جهان شمول دست یابند.

② پاسخ دادن به نیازهایی که سعادت معنوی و ابدی انسان‌ها را تأمین می‌کند.

③ دفاع از حقانیت ارزش‌ها و عقایدی که بر جامعه حاکم است.

④ مانع شدن از شرایطی که زمینه ظلم را بر انسان فراهم می‌سازد.

پاسخ

② فرهنگی که صرفاً به نیازهای مادی و دنیوی انسان توجه دارد،

نیازهای معنوی انسان را مورد غفلت قرار می‌دهد و به نیازهایی که

سعادت معنوی او را تأمین می‌کند، پاسخ نمی‌دهد.

۸۰ کدام یک از اثرات عدالت و قسط محسوب نمی‌شود؟

- ① زمینه‌ساز گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول است.
- ② مانع بهره‌کشی ظالمانه برخی از برخی دیگر می‌شود.
- ③ از قطبی شدن جهان جلوگیری می‌کند.
- ④ مانع پایداری شدن حقوق انسان‌ها می‌شود.

① مربوط به اثرات مسئولیت و تعهد است نه عدالت و قسط.

پاسخ

فصل ۱: فرهنگ جهانی

درس ۲: فرهنگ جهانی

فرهنگ جهانی مطلوب چه ویژگی‌هایی دارد؟

مقدماتی

فیلم پاسخ

۸۱. کدام گزینه نمی‌تواند به عنوان پرسشی فلسفی مطرح شود؟

- ۱) آیا هر چیز دارای علت است؟
- ۲) چرا درد و رنج هست؟
- ۳) مقصود ما از آزادی چیست؟
- ۴) دلایل پیدایش انقلاب صنعتی در اروپا چه بود؟

پاسخ

۴

میدانید

در میان انبوه افکار و اندیشه‌های روزانه، گاه و بی‌گاه سؤال‌های خاصی خودنمایی می‌کنند که می‌توانند ساعاتی طولانی ما را به خود مشغول سازند و به تفکر وادار نمایند که به عنوان پرسشی فلسفی مطرح می‌شوند.

دقت کنید سؤالاتی که مربوط به مفاهیم عمیق زندگی است، سؤالات فلسفی محسوب می‌شوند.

گزینه «۴»: در حیطه جامعه‌شناسی و تاریخ بررسی می‌شود.

فیلم پاسخ

۸۲ در کدام گزینه مقایسه درست‌تری میان موضوع و روش دو علم

فلسفه و ریاضیات ارائه شده است؟

- ۱) اشتراک موضوعی ندارند اما دارای اشتراک در روش هستند و موضوع یکی پایه و بنیان موضوع دیگر است.
- ۲) اشتراک موضوعی ندارند اما روش آن‌ها یکی است به‌طوری که آزمایش تجربی در آن‌ها کاربرد ندارد و تنها از همه انواع استدلال‌های معتبر استفاده می‌کنند.
- ۳) وجه تمایز این دو دانش از سایر دانش‌ها نه موضوع و نه روش آن‌هاست بلکه موضوع و روش این دو به‌صورت توأمان باعث تمایز آن‌ها می‌شود.
- ۴) تفاوت آن‌ها در موضوع از جهت اساسی و بنیادی بودن و تفاوت در روش از جهت روش‌مند بودن یا نبودن آن‌هاست.

پاسخ

- ۱) موضوع فلسفه و ریاضیات متفاوت است؛ موضوع اولی بنیادی‌ترین موضوعات و موضوع دومی کمیت و مقدار است. اما روش هر دو عقلی و قیاسی است پس در موضوع متفاوت و در روش مشترک‌اند.
- از آن‌جا که موضوع فلسفه، اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان است، این امور پایه و اساس علوم دیگر به‌شمار می‌آیند؛ پس موضوع فلسفه پایه و اساس موضوع ریاضیات هم است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: تنها استدلال قیاسی در ریاضیات کاربرد دارد نه هر نوع استدلالی.
- گزینه «۳»: در مورد فلسفه به‌طور خاص، موضوع آن به‌تنهایی می‌تواند عامل تمیز آن از سایر علوم باشد.
- گزینه «۴»: هر دو این علوم روش‌مند و قانون‌مند هستند و نمی‌توان گفت یکی از آن‌ها روش خاصی در پاسخ به سؤالات مربوط به خود ندارد.

فیلم پاسخ

۸۳. اولین قدم برای ورود به تفکر فلسفی چیست؟

- ① گذشتن و عبور از امور روزمره و عادی
- ② کنار گذاشتن همیشگی مرحله اول تفکر
- ③ پاسخ دادن به پرسش‌ها به طور مستمر
- ④ وجود جدیت در پاسخ به سؤالات

پاسخ

① انسان‌ها با عبور از امور روزمره و عادی که مربوط به تفکر غیرفلسفی است، وارد مرحله جدیدی می‌شوند و به مسائل و سؤالات مربوط به تفکر فلسفی می‌پردازند.

فلسفه

فصل

فصل ۱: فلسفه و ابعاد آن

واحد یادگیری

درس ۱: چیستی فلسفه

زیرواحد یادگیری

مراحل تفکر و دانش فلسفه

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۸۴ کدام گزینه اشاره مناسب‌تری به نظر ملاصدرا در مورد فطرت نخستین دارد؟

- ۱) ثبات در فطرت نخستین می‌تواند انسان را در مسیر کمال به سوی فطرت برتر یاری دهد.
- ۲) هیچ انسانی نباید خود را به این فطرت محدود کرده و خود را از طریق تکامل و سعادت محروم سازد.
- ۳) فطرت نخستین نزد ملاصدرا مانند یک زندان است که رها نشدن از آن موجب بدبختی است.
- ۴) فطرتی پست و بی‌ارزش است که پرداختن به آن هیچ ارزشی ندارد.

پاسخ

۲) ملاصدرا ماندن در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند (البته که پرداختن به فطرت اول ضرورت دارد) و از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند از فطرت اول عبور کرده و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است برسند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ملاصدرا ماندن در فطرت اول و توقف در آن را شایسته انسان نمی‌داند.

گزینه‌های «۳» و «۴»: ملاصدرا نمی‌گوید فطرت اول هیچ ارزشی ندارد و باید به‌طور کلی آن را کنار گذاشت، بلکه برای رسیدن به سعادت باید از آن عبور کرد و پا را فراتر از آن گذاشت.

فیلم پاسخ

۸۵ کدام گزینه نمی‌تواند پاسخ مناسب و انحصاری به این پرسش که «چرا دانش فلسفه را پایه و اساس سایر علوم می‌دانیم؟» باشد؟

- ۱) دانش فلسفه اصل وجود و حقیقت انسان، جهان و طبیعت را بررسی می‌کند.
- ۲) دانش فلسفه برای یافتن مجهولات از شیوه عقلی و قیاسی استفاده می‌کند.
- ۳) دانش فلسفه درباره یک موجود یا مفهوم خاص صحبت نمی‌کند.
- ۴) دانش فلسفه صفات مربوط به وجود موجودات را بررسی و تعیین می‌کند.

پاسخ

۲) هر علمی از جهت موضوعی که به آن می‌پردازد از سایر دانش‌ها متفاوت می‌شود. پایه و اساس دانش فلسفه نیز به دلیل موضوع آن که «بررسی بنیادی‌ترین موضوعات است» از سایر علوم و دانش‌ها متمایز می‌شود. که در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» به آن اشاره شده است. گزینه «۲» به روش و کارکرد فلسفه اشاره دارد که با دو علم ریاضیات و منطق مشترک است و از این جهت با آن‌ها اختلافی ندارد.

فیلم پاسخ

۸۶ کدام گزینه دربارهٔ معنای الفاظ «سوفیست» و «سفسطه»

نادرست است؟

- ۱ تحول معنایی لفظ سوفیست معلول روش و هدف استدلال‌های سوفیست‌ها بود.
- ۲ واژهٔ سوفیست که به معنی دانشمند بود، دچار تحول معنایی منفی شد و معنای مغالطه‌کاری به خود گرفت.
- ۳ لفظ سفسطه برخلاف الفاظ فلسفه، فیلسوف و سوفیست، تحول معنایی نداشته است.
- ۴ واژهٔ سفسطه، عربی شدهٔ واژهٔ سوفیست است و معنای مغالطه‌کاری می‌دهد.

پاسخ

۲ دغدغهٔ برخی از سوفیست‌ها که بیشتر به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند، بیان واقع و دفاع از حقیقت نبود؛ این گروه پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف خود می‌دانستند و از این‌رو در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطه کمک می‌گرفتند که به ظاهر درست به نظر می‌رسید ولی در واقع غلط بود. این رویه به تدریج سبب شد که این گروه از دانشمندان برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نباشند و بگویند هر کس هر چه خودش می‌فهمد همان حقیقت و واقعیت است. بعدها کلمهٔ سوفیست (دانشمند) مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم مغالطه‌کار به خود گرفت (نه مغالطه‌کاری!) و کلمهٔ سفسطه که در زبان عربی از لفظ سوفیست گرفته شد، معنای مغالطه‌کاری پیدا کرد.

فیلم پاسخ

۸۷ کدام یک بیانگر تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌ها است؟

- ۱) فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌های جهان و انسان بحث می‌کند.
- ۲) فلسفه به دنبال پرسش‌های خاص درباره چیستی و چرایی امور است.
- ۳) مسائل فلسفی از طریق تفکر و تعقل حل می‌شود.
- ۴) فیلسوفان فقط به بحث در مورد موضوعات خاص می‌پردازند.

پاسخ

- ۱) گزینه «۲»: صحیح نیست، زیرا فلسفه به دنبال نهایی‌ترین پرسش‌ها درباره چیستی و چرایی امور است.
- گزینه «۳»: صحیح نیست، چون تفاوت اساسی فلسفه با سایر علوم نیست و ریاضیات هم از این روش برای حل مسائل استفاده می‌کند.
- گزینه «۴»: صحیح نیست، زیرا فیلسوف وارد هر موضوعی می‌شود و در مورد اصل و نهایی‌ترین و بنیادی‌ترین مسئله‌ها بحث می‌کند نه موضوعات خاص.

فیلم پاسخ

کدام یک از عبارات مطرح شده با توجه به این اصل که «معرفت

به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است» درست می‌باشد؟

۱) اگر بخواهیم توانایی شناخت انسان در شناسایی وجود اجرام آسمانی

را بررسی کنیم، باید قبل از آن خود این اجرام قابل شناخت باشند.

۲) ادراک وجود کتاب، فرع بر شناخت صفات آن مثل جنس و رنگ

است، چرا که شناخت صفات یک شیء بر شناخت خود آن مقدم

است.

۳) به کارگیری حواس توسط انسان در جهت شناخت جهان، ملتزم به

معرفت او نسبت به اصل وجود داشتن جهان است.

۴) قبل از بحث درباره ماهیت و صفات خداوند لازم است که توانایی

انسان بر معرفت نسبت به او را بررسی کنیم.

پاسخ

۴) این اصل که «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است»

دلالت بر آن دارد که انسان قبل از تلاش برای شناخت یک امر

ابتدا باید توانایی خود در شناخت آن را بررسی کند و این موضوع

در شناخت ماهیت و صفات خداوند نیز صادق می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه «توانایی شناخت» فرع بر «قابلیت

شناخت» شیء مطرح شده است در حالی که موضوع ما فرع بودن

«شناخت امر» بر «امکان شناخت» آن است.

گزینه «۲»: در این گزینه «شناخت امر» فرع بر «شناخت اوصاف»

دیگر آن مطرح شده است نه فرع بر «امکان شناخت».

گزینه «۳»: عبارات به کار رفته در این گزینه مطلب صحیحی درباره

قابلیت حواس در شناخت اشیا ارائه می‌دهد، اما ربطی به اصل مطرح

شده در صورت سؤال ندارد.

فیلم پاسخ

۸۹. چه عاملی، اساس و شالوده علوم مختلف را تشکیل می‌دهد؟

① فرضیه‌های پذیرفته شده در علوم مختلف

② اصول علمی پذیرفته شده در هر شاخه علمی

③ مبانی پذیرفته شده در شاخه‌های فلسفه

④ مبانی پذیرفته شده در بخش اصلی فلسفه

پاسخ

③ اساس و شالوده علوم مختلف را مبانی پذیرفته شده در شاخه‌های فلسفه می‌سازد.

فلسفه

فصل

فصل ۱: فلسفه و ابعاد آن

واحد یادگیری

درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه

زیرواحد یادگیری

فلسفه‌های مضاف و علوم

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۹۰. نسبت بخش‌های فرعی و اصلی دانش فلسفه به ترتیب، در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- ① شاخه - ستون
- ② ریشه - شاخه
- ③ ستون - اساس
- ④ ریشه - ستون

پاسخ

③ بخش‌های فرعی فلسفه در حکم شاخه‌ها و ستون‌های فلسفه هستند و بخش اصلی فلسفه به منزله ریشه و اساس آن است.

فلسفه

فصل

فصل ۱: فلسفه و ابعاد آن

واحد یادگیری

درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه

زیرواحد یادگیری

بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۹۱. کدام یک از گزینه‌های زیر از نظر فلسفی نسبت به سایرین

کلی‌تر است؟

- ① انسان ذاتاً به زندگی اجتماعی گرایش دارد.
- ② انسان، توانایی درک واقعیت‌های هستی را دارد.
- ③ هستی یک وجود بی‌انتهاست و حد و مرزی ندارد.
- ④ برخی از فضائل اخلاقی، ذاتاً ارزشمند هستند.

پاسخ

۳. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مربوط به فلسفه جامعه‌شناسی است.

گزینه «۲»: مربوط به فلسفه معرفت‌شناسی است.

گزینه «۴»: مربوط به فلسفه اخلاقی است.

موارد مطرح شده در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مربوط به فلسفه مضاف هستند در حالی که عبارت گزینه «۳» مربوط به بخش ریشه‌ای و اصلی فلسفه است یعنی «وجودشناسی» و «هستی‌شناسی» و شامل قواعد کلی است.

فیلم پاسخ

۹۲. کدام گزینه دربارهٔ بخش‌های اصلی و فرعی فلسفه صحیح است؟

- ۱) تبیین امکان معرفت به هستی، مقدم بر معرفت به آن است.
- ۲) می‌توانیم دانش معرفت‌شناسی را از جهت مسائلی که در آن مطرح می‌شود، زیرمجموعهٔ وجودشناسی بدانیم.
- ۳) هرگونه پرسش بنیادین دربارهٔ جهان طبیعت در ذیل مبحث وجودشناسی قرار می‌گیرد.
- ۴) دانش فلسفه حاوی تعدادی بخش اصلی و غیراصلی است.

پاسخ

۱) معرفت به وجود و هستی، فرع بر امکان شناخت (معرفت) آن است؛ به این معنا که تنها پس از پذیرش شیوه و امکان شناخت هستی است که می‌توانیم دربارهٔ خود آن بحث کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: موضوع دانش معرفت‌شناسی از آن‌جا که خود بخشی از وجود است در داخل وجودشناسی قرار می‌گیرد و نه مسائل آن!

گزینهٔ «۳»: این پرسش که آیا می‌توان جهان طبیعت را شناخت؟ در حیطهٔ معرفت‌شناسی قرار می‌گیرد. پس همهٔ سؤالات دربارهٔ جهان طبیعت در ذیل وجودشناسی نیست.

گزینهٔ «۴»: دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است.

فیلم پاسخ

۹۳. در مورد مسائل فلسفه علوم اجتماعی، کدام عبارت درست است؟

- ۱) اصالت فردی‌ها معتقدند که منافع و مصلحت افراد بر جامعه مقدم نیست.
- ۲) اصالت فردی‌ها معتقد به لیبرالیسم نیستند که تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است.
- ۳) اصالت جامعه‌ای‌ها معتقدند که منافع جمع را در اولویت قرار نمی‌دهند.
- ۴) اصالت جامعه‌ای‌ها معتقدند که در سوسیالیسم تأمین‌کننده منافع جمعی هستند.

پاسخ

۴

بدانید

اصالت فرد: تقدم منفعت فرد بر جامعه ♦ گرایش سیاسی: لیبرالیسم
 اصالت جامعه: تقدم منفعت جامعه بر فرد ♦ گرایش سیاسی:
 سوسیالیسم

فیلم پاسخ

۹۴. تصمیم انجام گرفته در کدام گزینه با مکتب فلسفی مشخص شده تناسب دارد؟

- ۱ آزادی خرید و فروش اسلحه، کاهش مالیات بر درآمد شرکت‌ها (لیبرالیسم)
- ۲ افزایش تصاعدی نرخ آب و برق، تسهیل فرایند دریافت مجوز کسب و کار (سوسیالیسم)
- ۳ تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس، قیمت‌گذاری دستوری بر کالاهای ضروری (لیبرالیسم)
- ۴ تصویب طرح گرفتن مالیات از خانه‌های خالی، اجازه تأسیس مؤسسات آموزشی خصوصی بدون نیاز به مجوز (سوسیالیسم)

پاسخ

۱ آزادی خرید و فروش اسلحه در راستای تأمین و افزایش آزادی‌های فردی است که به مکتب فردگرایی یا لیبرالیسم نزدیک‌تر است. همچنین کاهش مالیات که برای دولت هزینه در پی دارد و در راستای تأمین منافع فردی افراد، بدون توجه به منفعت جمعی است نیز با دیدگاه لیبرالیسم تناسب بیشتری دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تسهیل فرایند دریافت مجوز کسب و کار برای اشخاص، به مکتب اصالت فرد (لیبرالیسم) نزدیک‌تر است.

گزینه «۳»: قیمت‌گذاری دستوری بر کالاها در راستای ترجیح منافع جامعه بر منافع فردی است و با مکتب اصالت جامعه (سوسیالیسم) تناسب بیشتری دارد.

گزینه «۴»: افزایش مؤسسات خصوصی به مکتب اصالت فرد (لیبرالیسم) نزدیک‌تر است.

فیلم پاسخ

۹۵. بیت کدام گزینه متناسب با موضوعات ریشه‌ای فلسفه نیست؟

- ① هر هستی‌ای در وصل خود، در وصلِ اصلِ اصلِ خود
خُنیک‌زنان بر نیستی، دستک‌زنان اندر نما
- ② در غیب هست عودی کاین عشق از اوست دودی
یک هست نیست رنگی، کز اوست هر وجودی
- ③ دود ارچه زاد ز آتش، هم دود شد حجابش
بگذر ز دود هستی، کز دود نیست سودی
- ④ پای تویی دست تویی هستی هر هست تویی
بلبل سرمست تویی جانب گلزار بیا

پاسخ

③ در بیت گزینه «۳» به انسان سالک توصیه می‌کند که از مرحله ظاهری هستی بگذرد و به حقایق برسد؛ بنابراین این بیت مربوط به عرفان است و می‌توان آن را ذیل فلسفه عرفان که از فلسفه‌های مضاف و بخش فرعی فلسفه است، مطرح کرد. بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه درصدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و احکام مربوط به خود هستی و وجود است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: منظور بیت این است که هستی‌های جهان در اصل خود میان بودن و نبودن معلق هستند و این ذات حق است که آن‌ها را هست نگاه داشته است.

گزینه «۲»: در مصراع دوم این نیست به وجود ماوراءالطبیعه‌ای (هست نیست رنگ) که همه وجودها از جانب اوست، اشاره شده است.

گزینه «۴»: مصراع دوم این بیت، هستی و وجود موجودات به علت‌العلل نسبت داده شده است.

فیلم پاسخ

۹۶. کدام عبارت بیانگر مفهوم «ادراک» است؟

- ۱ حل مسئله و تصمیم‌گیری
- ۲ تحریک گیرنده‌های حسی
- ۳ فرایند بازنمایی اطلاعات
- ۴ فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی

پاسخ

۴

میدانید

ادراک ← فرایند تفسیر محرک‌های انتخاب شده است.

نکته

محرک‌ها، گیرنده‌های حسی همچون گوش و چشم را تحریک می‌کنند ← احساس

یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم ← توجه

محرک انتخاب شده را تعبیر و تفسیر می‌کنیم ← ادراک

تفسیرهای محرک‌ها را در محفظه‌ای نگهداری می‌کنیم ← حافظه

فیلم پاسخ

۹۷. به ترتیب، عالی‌ترین و پایین‌ترین مرتبه شناخت کدام است؟

- ۱) قضاوت و تصمیم‌گیری - توجه
- ۲) قضاوت و تصمیم‌گیری - احساس
- ۳) حل مسئله و تصمیم‌گیری - توجه
- ۴) حل مسئله و تصمیم‌گیری - احساس

پاسخ

۳

میدانید

عالی‌ترین مراتب شناخت ⇨ حل مسئله و تصمیم‌گیری

پایین‌ترین مرتبه شناخت ⇨ توجه

فرایند «توجه تا تصمیم‌گیری» شناخت نامیده می‌شود.

شناخت به دو بخش: ۱- شناخت پایه که شامل فرایندهایی همچون

توجه، ادراک و حافظه ۲- شناخت عالی ⇨ در آن عمل پردازش

پیچیده‌تر می‌شود که شامل: استدلال، قضاوت، حل مسئله و

تصمیم‌گیری می‌شود.

فیلم پاسخ

۹۸. به ترتیب تعریف عملیاتی کدام یک از واژگان سخت‌تر است و دلیل اصلی این که رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی با محدودیت روبه‌رو است، چیست؟

- ۱) میزان پیشرفت تحصیلی - عدم تعریف عملیاتی دقیق
- ۲) قضاوت - پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان و لزوم رعایت مسائل اخلاقی
- ۳) شتاب جاذبه زمین - رعایت مسائل اخلاقی و پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان
- ۴) جرم یک توپ فوتبال - عدم تکرارپذیری

پاسخ

۲

میدانید

در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند، به تعریفی که از متغیرها با این ویژگی می‌شود، «تعریف عملیاتی» گفته می‌شود.

بدانید

«قضاوت» واژه‌ای عینی نیست که به راحتی و با دقت کامل بتوان آن را تعریف کرد، بنابراین تعریف عملیاتی این مفهوم دشوارتر است. به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و نیز پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان و تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی، روش علمی همواره با محدودیت‌هایی مواجه است.

فیلم پاسخ

۹۹. اولین هدف «روانشناسی علمی» کدام گزینه است؟

- ۱) تبیین روابط و عملکرد اجتماعی افراد
- ۲) تغییر ارزش‌ها و پیش‌داوری‌های افراد
- ۳) توصیف رابطه علت و معلولی بین پدیده‌ها
- ۴) توصیف آزمون‌پذیر و تجربی از پدیده‌های روان‌شناختی

پاسخ

۴

میدانید

هدف علم روان‌شناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است. اولین قدم، توصیف پدیده است؛ منظور از توصیف، بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر است.

نکته

توصیف رابطه علی و معلولی بیانگر هدف «تبیین» می‌باشد. چون در تبیین، دانشمندان علت پدیده‌ها را توضیح می‌دهند به همین دلیل گزینه «۳» رد می‌شود.

فیلم پاسخ

۱۰۰. کدام عبارت به صورت فرضیه مطرح شده است؟

- ۱) چه رابطه‌ای بین یادگیری و جنسیت وجود دارد؟
- ۲) آیا میانگین وزن دختران نسبت به پسران کمتر است؟
- ۳) بین دختران و پسران در خصوص یادگیری، تفاوت وجود دارد.
- ۴) به چه دلیل دختران در آزمون کلامی نمرات بهتری از پسران کسب می‌کنند؟

پاسخ

۳

میدانید

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به شکل سؤال مطرح شده‌اند نه فرضیه. فرضیه یک جمله خبری است.

بدانید

فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به یک مسئله علمی است. یک جمله خبری که به صورت علمی و سنجیده در پاسخ به یک پرسش یا مسئله طرح می‌شود.

فیلم پاسخ

۱۰۱. «مشخص کردن کلمات چهار حرفی در متن روزنامه» و «جایگزین کردن آن‌ها با کلمات مترادف» به ترتیب مربوط به کدام سطح پردازش است؟

- ۱) مفهومی - مفهومی
- ۲) ادراکی - مفهومی
- ۳) مفهومی - ادراکی
- ۴) ادراکی - ادراکی

پاسخ

۲

میدانید

پردازش ادراکی ← صرفاً براساس ویژگی‌های حسی (اندازه، شکل ظاهری، رنگ) محرک می‌باشد.

پردازش مفهومی ← براساس معنا، کیفیت و دوام محرک می‌باشد.

بدانید

یافتن کلمات چهار حرفی در یک متن، متکی بر اطلاعات حسی است که از طریق مشاهده کلمات (ظاهری) دریافت می‌شود، پس پردازش آن‌ها از نوع ادراکی است.

جایگزین کردن کلمات مترادف به جای کلماتی که در یک متن می‌خوانیم نیازمند درک معنای کلمه و برقراری ارتباط بین اطلاعات جدید و دانش پیشین است، پس از نوع مفهومی است.

فیلم پاسخ

۱۰۲. در کدام عبارت به رفتار قابل مشاهده مستقیم اشاره شده است؟

- ۱) مریم تصویر حوض آبی کوچکی را که در حیاط خانه مادر بزرگش بود، مجسم می‌کند.
- ۲) امین تویی را که در زمین فوتبال بین بازیکنان در حرکت است، با چشم تعقیب می‌کند.
- ۳) نیما در مورد انتخاب رشته مورد علاقه‌اش برای ادامه تحصیل در دانشگاه تردید دارد.
- ۴) نرگس خاطراتی را که در دوران کودکی خود تجربه کرده است، به یاد می‌آورد.

پاسخ

۲

میدانید

روانشناسی ← علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت) است.

رفتار ← هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار است.

فرایندهای ذهنی ← اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند به همین دلیل، فرایندهای ذهنی را به واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آنها مورد مطالعه تجربی قرار می‌دهیم.

بدانید

گزینه «۱»: تجسم کردن، رفتار ذهنی است، پس مستقیماً قابل مشاهده نیست.

گزینه «۲»: تعقیب کردن یک شیء با چشم به‌طور مستقیم قابل مشاهده است.

گزینه «۳»: تردید در تصمیم‌گیری، به‌طور غیرمستقیم قابل مشاهده است.

گزینه «۴»: یادآوری خاطرات گذشته، به‌طور غیرمستقیم قابل مشاهده است.

فیلم پاسخ

۱۰۳. در پاسخ به این سؤال که «آیا جهان نظم دارد؟»، فردی که به منظم بودن جهان آگاهی پیدا می‌کند، از کدام منابع آگاهی و معرفت استفاده کرده است؟

- ۱) روش‌های تجربی
- ۲) استدلال‌های منطقی و روش‌های فلسفی
- ۳) روش‌های شهودی و دریافت درونی
- ۴) استناد به آیات الهی و سخن بزرگان

پاسخ

۳

میدانید

انسان‌ها در پاسخ به سؤال‌های خود و برای کسب معرفت از منابع و روش‌های گوناگونی استفاده می‌کنند که عبارتند از:

- ۱- استناد به وحی، آیات الهی و سخن و عمل بزرگان دین
- ۲- روش‌های شهودی و دریافت درونی
- ۳- عقل (استدلال‌های منطقی و روش‌های فلسفی)
- ۴- تجربه (روش‌های علم تجربی)

بدانید

روش عرفا مبتنی بر درک درونی، شخصی و استنباط مستقیم و بی‌واسطه امور است ➡ دستیابی یک دانش‌آموز به حل یک مسئله، به‌طور ناگهانی و بی‌واسطه است.

فیلم پاسخ

۱۰۴. در کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی باید از تعصب و پیش‌داوری به دور بود؟

۱) آزمون

۲) پرسش‌نامه

۳) مشاهده

۴) مصاحبه

پاسخ

۳

میدانید

در روش مشاهده باید اطلاعات به شکل دقیق و دور از تعصب و پیش‌داوری ثبت شود. یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف، روش مشاهده است که می‌توان علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی در محیط آزمایشگاهی هم به مشاهده رفتارهای موردنظر پرداخت.

فیلم پاسخ

۱۰۵. تفاوت اصلی دانشمند با یک فرد عادی در کدام یک از قسمت‌های

تعریف روش علمی است؟

- ۱ فرایند
- ۲ با قاعده و نظام‌دار بودن
- ۳ در جست‌وجوی چیزی بودن
- ۴ مشخص کردن یک موقعیت نامعین

پاسخ

۲

میدانید

مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هر چند هر دو با مسئله مواجه هستند، اما مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.

روش علمی یک فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین است.

روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می‌شود و این نکته به تفاوت کار یک فرد عادی و یک دانشمند اشاره دارد.

فیلم پاسخ

۱۰۶. کدام گزینه بیانگر «تعریف عملیاتی» است؟

- ۱) عملکرد ریاضی با توانایی دانش‌آموز در درس ریاضی مشخص می‌شود.
- ۲) با دستیابی به هدف‌های درس، می‌توان گفت که فرد، ریاضی را یاد گرفته است.
- ۳) با نگرش دانش‌آموز به درس ریاضی می‌توان به توانایی او در درس ریاضی پی برد.
- ۴) عملکرد ریاضی با نمره‌ای که دانش‌آموز از امتحان به دست می‌آورد، مشخص می‌شود.

پاسخ

۴

میدانید

تعریف عملیاتی موجب دستیابی افراد به برداشت یکسان از پدیده مورد بررسی می‌شود و اندازه‌گیری آن پدیده را تسهیل می‌کند. تعریف عملیاتی متغیر موردنظر را به صورت عینی و دقیق تعریف می‌کند به گونه‌ای که قابلیت اندازه‌گیری داشته باشد.

بدانید

توانایی دانش‌آموز، دستیابی به اهداف درس و نگرش دانش‌آموز معیارهای مناسبی برای اندازه‌گیری توانایی ریاضی نیستند چون امکان دستیابی به برداشت یکسان از آن را فراهم نمی‌کنند اما نمره کسب شده در امتحان معیار مناسبی است که موجب تسهیل اندازه‌گیری توانایی ریاضی می‌شود.

فیلم پاسخ

۱۰۷. بررسی مهم‌ترین علل بروز یک پدیده، به کدام یک از اهداف روان‌شناسی اشاره می‌کند؟

۱ توصیف

۲ کنترل

۳ پیش‌بینی

۴ تبیین

پاسخ

۴

میدانید

بررسی مهم‌ترین علل بروز یک پدیده، به تبیین یا چرایی آن پدیده اشاره دارد.

تبیین به بیان «چرایی اتفاق افتادن یک پدیده» می‌پردازد. در واقع هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.

مثال $\Leftarrow$ دلایل کاهش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان $\Leftarrow$ به تبیین اشاره دارد.

فیلم پاسخ

۱۰۸. چند مورد از جملات زیر مصداق «پردازش ادراکی» است؟

- محمد برای درک بیشتر قرآن تفسیرهای مختلفی می‌خواند.
- علی به دنبال شیء گردی می‌گردد تا با آن فوتبال بازی کند.
- مریم به دنبال درک مفهوم فلسفه افلاطون است.
- رضا به دنبال یافتن زاویه قائمه به عنوان تکلیف کلاس ریاضی است.

- مینا به عنوان تکلیف کلاسی ادبیات به دیدن یک نمایش
تئاتر می‌رود.

۱ دو مورد

۲ سه مورد

۳ چهار مورد

۴ یک مورد

پاسخ

۱

میدانید

پردازش ادراکی صرفاً به معنای تأکید بر ویژگی‌های حسی از قبیل اندازه و شکل ظاهری است.

در این جملات هم «دنبال شکل گرد گشتن» و نیز «دنبال زاویه قائمه بودن» بیانگر مثال‌هایی از پردازش ادراکی است.

نکته

هر چه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش می‌رویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. پردازش به معنای دریافت و فهم بیشتر است.

فیلم پاسخ

۱۰۹. فرضیه‌ها در صورت تأیید تجربی به تبدیل می‌شوند و مجموعه‌ای از قوانین علمی، را شکل می‌دهند.

- ۱ اصل - نظریه‌ها
- ۲ نظریه - فرضیه‌ها
- ۳ مسئله - نظریه‌ها
- ۴ بیان علمی - مسئله‌ها

پاسخ

۱

میدانید

فرضیه‌ها در صورت تأیید تجربی به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند و مجموعه‌ای از قوانین علمی، نظریه‌ها را شکل می‌دهند. در علم تجربی با مفاهیم مسئله، فرضیه، اصول یا قوانین و نظریه روبه‌رو هستیم.

فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است، فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به «قانون یا اصل» تبدیل می‌شوند و مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، «نظریه» را تشکیل می‌دهند.

فیلم پاسخ

۱۱۰. تکرار یافته‌های دیگران در بررسی‌های مکرر، در چه صورت

امکان‌پذیر خواهد بود؟

- ۱ رعایت ضوابط علمی
- ۲ رعایت ضوابط اخلاقی
- ۳ محدودیت روش علمی
- ۴ به کارگیری روش منحصر به فرد

پاسخ

۱

میدانید

تکرار یافته‌های دیگران در بررسی‌های مکرر در صورت رعایت ضوابط علمی امکان‌پذیر است. یافته‌های به دست آمده از روش علمی، شخصی نیست، بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

نکته

ممکن است بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصر به فرد، مسائلی را حل کنند اما اگر پاسخ آن‌ها به وسیله دیگران قابل تکرار نباشد در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.

فیلم پاسخ

